

پولیس زن

صاحب امتیاز:

ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت
امور داخله

مدیر مسوول:

سمونوال عتیق الله نیکمل ساعی

تحت نظر هیأت تحریر:

مروه امینی، سمونوال سید شفیع الله سادات،
سمونمل جمال ناصر بنوال، سمونمل جمشید
عزیز و دوهم څارن آزیتا رسولی

گزارشگر:

سجیه حسینی

برگ آرا:

طاہر پیمان

همه در برابر قانون برابرند و همه گان سزاوار آند، تا بدون هیچ تبعیضی به طور
برابر در پناه قانون باشند. همه ی انسان ها محق به پاس داری و حمایت در برابر
هرگونه تبعیض که ناقض این «اعلامیه» است، می باشند. همه باید در برابر
هرگونه عمل تحریک آمیزی که منجر به چنین تبعیضاتی شود، حفظ شوند.
ماده ی هفتم اعلامیه جهانی حقوق بشر

نشانی: وزارت امور داخله - ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال - سرک هشتاد متره میدان هوایی کابل
شماره های تماس:

رییس هیأت: +۹۰۲۲۰۱۳۴۲

مدیر مسوول: +۹۰۲۵۶۲۶۴۵ / +۹۰۷۹۱۲۰۰۳۸۸

ایمیل: womenpolice14@gmail.com

”

ارتکاب اعمال زیر علیه زن، خشونت شناخته می‌شود:

۱. تجاوز جنسی
۲. مجبور نمودن به فحشاء
۳. ضبط و ثبت هویت مجنی علیها و نشر آن به نحوی که به شخصیت وی صدمه برساند
۴. آتش زدن یا استعمال مواد کیمیاوی، زهری و یا سایر مواد ضررناک
۵. مجبور نمودن به خودسوزی یا خودکشی و یا استعمال مواد زهری یا سایر مواد ضررناک
۶. مجروح یا معلول نمودن
۷. لت و کوب
۸. خرید و فروش به منظور یا بهانه ازدواج
۹. بد دادن
۱۰. نکاح اجباری
۱۱. ممانعت از حق ازدواج و یا حق انتخاب زوج
۱۲. نکاح قبل از اکمال سن قانونی
۱۳. دشنام، تحقیر و تخویف
۱۴. آزار و اذیت
۱۵. انزوای اجباری
۱۶. اجبار زن به اعتیاد به مواد مخدر
۱۷. منع تصرف در ارث
۱۸. منع تصرف اموال شخصی
۱۹. ممانعت از حق تعلیم، تحصیل، کار و دسترسی به خدمات صحی
۲۰. کار اجباری
۲۱. ازدواج با بیش از یک زن بدون رعایت حکم مندرج ماده (۸۶) قانون مدنی
۲۲. نفی قرابت

ماده پنجم، قانون منع خشونت علیه زنان

“

فهرست مطالب

سرمقاله

۶	پیام جلالتمآب محمد اشرف غنی به مناسبت روز بین‌المللی منع خشونت علیه زنان
۷	وزارت امور داخله، پالیسی حقوق و محافظت از اطفال را رونمایی کرد
۸	زنان افغان در صد سال گذشته چگونه راه پیمودند تا به اینجا رسیدند
۱۲	په ټولنه کې د ښځو پر وړاندې بې ځایه رواجونه او ناوړه دودونه
۱۴	تأکید جهانیان بر حفظ ارزش‌ها و حقوق زنان، بیان‌گر حقانیت دولت و مردم افغانستان در برابر طالبان...
۱۶	زنان موفق در بخش صنایع دستی
۱۸	خشونت بر زنان در شبکه‌های اجتماعی
۲۰	نقش و تأثیرگذاری زنان در تحولات کلان سیاسی محسوس است
۲۲	زنان سر به راه؛ چگونه می‌توان به خودمختاری رسید؟
۲۴	په ټولنه کې د ښځو فرهنگي او ادبي ونډه
۲۶	شعر و ادب
۲۸	حضرت بی بی خدیجه رضی الله عنها
۳۰	سمیه فاروقی او لاله عثمانی د بی بی سی ۲۰۲۰ کال د مېرمنو په سل کسيز نوملړ کې
۳۲	نارینه ښوونکي په لاندې تشویقي امتیازاتو کې شامل نه دي
۳۴	رییس جمهور غنی: نقش زنان در ادارات با گذشت هر روز برجسته‌تر می‌شود
۳۶	دختران دایکندی با موتورسایکل رانی به جنگ خشونت خانواده‌گی می‌روند
۳۷	پارچه‌های صلح؛ گردهمایی رهبران جوان افغانستان
۳۸	جنرال سهیلا صدیق، تا پایان عمر به خاطر شغل اش ازدواج نکرد
۴۰	یافته‌های هیأت اعزامی وزارت امور داخله از قوماندانی‌های امنیه ولایت بلخ و سمنگان
۴۳	تبعیض علیه زنان تنها از طرف مردان نیست، بلکه تبعیض علیه زن از طرف زنان نیز وجود دارد
۴۶	آگاهی دهی مؤثرترین راه، برای کاهش خشونت علیه زنان است
۴۸	کارمندان دارای معلولیت از مشکلات، اهداف و آرزوهای‌شان می‌گویند
۵۰	نخستین جشنواره‌ی ملی فیلم لاجورد با معرفی بهترین‌های سینمای افغانستان پایان یافت

به همان پیمانۀ که جامعہ به داکتر زن نیاز دارد، به داشتن پولیس زن در جامعہ نیز نیاز است

فعالیت زنان در صفوف نیروهای پولیس در همه جوامع، امروزه به عنوان یک ضرورت مبرم شناخته شده و ماموریت مقدس زنان در این خصوص اولویت دارد. وقتی سخن از موجودیت زن به میان می‌آید، همه‌گان به این باور استند که زنان نیم پیکر جامعہ را تشکیل می‌دهند، حضور و فعالیت آن‌ها در کنار مردان در همه بخش‌ها نیز به عنوان یک ضرورت و یک ارزش مطرح است که از این رهگذر توافق و اجماع کلی وجود دارد. افغانستان کشوری است که بافت اجتماعی آن با سنت‌ها، عنعنات و رسوم درهم تنیده است و بسیار دشوار است که رسم و رواج‌ها و باورهای اجتماعی نادیده گرفته شود، بنابر فعالیت پولیس زن در همچون جامعہ نسبت به سایر جوامع و کشورها بیشتر احساس می‌شود و زنانی که در صفوف نیروهای پولیس وظیفه اجرا می‌نمایند، ماموریت‌شان بدون شک خطیر و حساس است که نیاز به حمایت، پشتیبانی و تقویت دارند.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان بر بنیاد قانون اساسی و همچنان اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، متعهد به تأمین حقوق زنان و برابری جنسیتی در کشور است؛ از این‌رو زمینه‌سازی برای کار و فعالیت زنان در همه بخش‌ها برای دولت یک مسوولیت مهم به حساب می‌آید و رهبری دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز در قبال این مسأله متعهد است.

حضور و فعالیت زنان در صفوف نیروهای دفاعی-امنیتی به ویژه در صفوف پولیس ملی کشور در اوضاع کنونی بسیار با اهمیت است. زیرا در موجودیت پولیس زن در صفوف این نیروها، خانواده‌ها اعتماد بیشتر نسبت به پولیس پیدا می‌کنند، هنگامی که در بازرسی پولیس از یک خانه، پولیس زن در کنار نیروهای پولیس وظیفه‌ی خود را انجام می‌دهد، خانواده‌ها اطمینان بیشتر نسبت به پولیس کسب می‌کنند. بنابراین می‌توان گفت که ماموریت زنانی که در صفوف پولیس وظیفه اجرا می‌کنند، بسیار با اهمیت و یک نیاز جدی است.

انتظار وزارت امور داخله از هموطنان ما این است که همان‌گونه که تاکنون هم حمایت خود را از نیروهای دفاعی-امنیتی به صورت گسترده اعلام نموده اند، زنانی که در صفوف نیروهای پولیس وظیفه اجرا می‌نمایند را نیز مورد حمایت قرار دهند و برای حضور بیشتر زنان در صفوف نیروهای پولیس ملی کشور زنان را تشویق نمایند تا این صفوف با گذشت هر روز بیشتر تقویت شود و تعداد زنان در صفوف پولیس ملی با گذشت هر روز نیز افزایش یابد، زیرا ماموریت زنان در صفوف نیروهای پولیس ملی نه تنها ضرورت دولت و نهادهای امنیتی، بل ضرورت مبرم در جامعہ است و این مهم از هر نگاهی نیاز جدی به حمایت دارد و مسوولیت همه‌گان است که در راستای تقویت آن همکار وزارت امور داخله و پولیس ملی خویش باشند.

بدون شک وقتی می‌گوییم زنان نیمی از پیکر جامعہ را تشکیل می‌دهند، پس حضور این قشر در همه بخش‌ها نیاز مبرم اجتماعی است؛ به همان اندازه که جامعہ به داشتن داکتر زن نیاز دارد به موجودیت پولیس زن در جامعہ نیز احساس می‌شود، بنابر تقاضای رهبری وزارت امور داخله، به ویژه ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال این وزارت از هموطنان ما این است که زنان پولیس در صفوف نیروهای امنیتی را حمایت جدی نموده و برای افزایش پولیس زن در صفوف این نیروها خانواده‌ها را تشویق نمایند تا شمار بیشتر زنان افتخار همکاری و ماموریت مقدس خدمت‌گزاری به مردم و جامعہ‌ی خویش را به دست‌آورند.

پیام جلالتمآب محمد اشرف غنی به مناسبت روز بین‌المللی منع خشونت علیه زنان؛

زنان افغانستان توانایی‌های خویش را در صفوف نیروهای امنیتی و دفاعی قهرمان ما نشان دادند

توانسان

زنان به عنوان یک قشر متحرک و فعال جامعه همواره توانسته اند که در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی حضور و نقش فعال داشته باشند و در هر برهه‌ی زمانی در افغانستان در کنار مردان نقش تعیین کننده را در راستای به حرکت در آوردن چرخ پیشرفت و ترقی کشور، ایفا نمایند.

یکی از پدیده‌های شوم که همواره در برابر فعالیت‌ها و نقش زنان موانع ایجاد نموده، خشونت علیه این قشر مهم جامعه می‌باشد. خشونت به مثابه‌ی یک پدیده‌ی شوم و فراگیر اجتماعی، نه تنها افغانستان، بلکه تمام جامعه‌ی بشری را تهدید می‌کند. از همین رو نیاز است که طیف‌های مختلف جامعه، با تلاش‌های خسته‌گی ناپذیر گام‌های اساسی و تعیین کننده را جهت نابودی این پدیده‌ی ناپسند، بردارند.

زنان کشور با راه‌اندازی سروی‌ها و ریسرچ‌های علمی، وضعیت عمومی و فضای عینی خویش را آسیب شناسی می‌کنند و راه حل‌های معقول را از میان پیچیده ترین مسایل بیرون می‌آورند و تصامیم لازم را به منظور ریشه کن ساختن خشونت اتخاذ و گام‌های استوار را در این جهت بر می‌دارند.

همان طوری که می‌دانید، دولت در کنار مبارزه علیه خشونت، پیوسته تلاش نموده است تا زمینه‌های لازم را جهت ارتقای سطح مشارکت معنادار زنان در ساختارهای مختلف نظام، فراهم نماید. مساعد نمودن زمینه‌های کار برای زنان در ساختارهای مرکزی، ملی و بین‌المللی مبین حمایت همه جانبه و بی دریغ دولت جمهوری اسلامی افغانستان از نقش و جایگاه زنان در نظام است.

خوشبختانه امروز زنان افغانستان قابلیت‌ها و توانایی‌های خویش را در ساختارهای مختلف از جمله وزارت‌ها، سفارت‌ها، معینیت‌های ملکی و نظامی و ادارات محلی و حتی صفوف نیروهای امنیتی و دفاعی قهرمان ما، نشان داده اند.

وزارت امور داخله، پالیسی حقوق و محافظت از اطفال را رونمایی کرد

پالیسی جدید وزارت امور داخله‌ی کشور به هدف تأمین حقوق و محافظت از اطفال توسط وزیر امور داخله رونمایی و معرفی گردید.

در نشستی که به همین مناسبت در مقر وزارت امور داخله برگزار گردیده بود، در آن رهبری این وزارت، برخی نمایندگان مردم در شورای ملی، معینان شماری از وزارتخانه‌ها، کمیشنر کمیسیون مستقل حقوق بشر، رییس عمومی نهاد کمک به اطفال و مادران «یونیسف» نیز اشتراک نموده بودند.

محترم محمد مسعود اندرابی وزیر امور داخله حین رونمایی این پالیسی تأکید کرد که پالیسی متذکره در قالب چهار فصل تدوین یافته است و به سه مورد اساسی تمرکز دارد.

وزیر امور داخله با اشاره بر این که وزارت امور داخله منحصراً ارگان تنفیذ کننده‌ی قانون و تأمین کننده‌ی امن و نظم عامه، نقش مهمی در راستای تأمین حقوق اطفال دارد، افزود که وزارت امور داخله در کنار سایر اهداف و برنامه‌ها، بر تحقق و تطبیق پالیسی تأمین حقوق و محافظت از اطفال نیز متعهد می‌باشد.

جلوگیری از سوق اطفال در صفوف نیروهای پولیس، جلوگیری از رفتار فراقانونی پولیس با اطفال و جلوگیری از رفتار خشونت آمیز افراد جامعه در مقابل اطفال از سه مورد درشتی است که در تدوین این پالیسی به آنها تمرکز شده است.

از سوی هم، اشتراک کننده‌گان این نشست به‌شمول معین وزارت ارشاد حج و اوقاف همراه با شماری از نمایندگان مردم در مجلس و نیز رییس اداره‌ی یونیسف پس از مطالعه‌ی این پالیسی، تدوین آن را از سوی وزارت امور داخله گامی مهم در جهت احقاق حقوق اطفال و محافظت از آنها دانستند.

زنان افغان در صد سال گذشته چگونه راه پیمودند تا به اینجا رسیدند

◇ مرضیه عدیل

زنان را به مدیریت مادرش اسما رسمیه در سال ۱۳۰۰ خورشیدی ایجاد کرد. نسخه‌های اصلی ارشادالنسوان در آرشیف ملی افغانستان نگهداری می‌شوند.

اما با سقوط نظام شاهی امان‌الله و به قدرت رسیدن حبیب‌الله خان کلکانی این آزادی‌ها با بن‌بست رو به رو شد. حبیب‌الله خان کلکانی که ۹ ماه حکومت کرد، در مورد سلب آزادی‌های افغان‌ها از جمله زنان فرمانی صادر کرد. در آرشیف ملی افغانستان نسخه‌ای از این فرمان موجود است که در آن به مردان دستور داده شده تا لنگی به سر کنند، لباس محلی بپوشند و ریش‌شان را نتراشند. برای زنان نوشته شده: «ترک ستر را که (شاه قبلی) حکم کرده بود مسترد کردم، برآمدن زنان و دختران بالغه را بدون اجازه‌ی ولی‌شان و مکتب مستورات را موقوف کردم.»

به اساس روایات تاریخی در سال ۱۳۰۸ خورشیدی نیز وضعیت زنان بهبود نیافت. با به قدرت رسیدن محمد نادر شاه، زنان وضعیت چندان مناسب نداشتند، او در این مورد بسیار محافظه کار بود؛ حجاب را اجباری اعلام کرد و در چهارسال سلطنتش کارهای چندان مثبت برای زنان انجام نشد.

اما با روی کار آمدن محمد ظاهرشاه در سال ۱۳۱۲ خورشیدی، نهضت زنان دوباره رنگ گرفت. نخستین مکتب ابتدایی‌ی دخترانه به نام «عصمت» واقع جاده‌ی

صد سال پیش نخستین جرعه‌های حق‌خواهی زنان افغانستان با ایجاد نهضت زنان آغاز شد و در یک قرن گذشته زنان افغانستان فراز و فرودهای بسیاری را گذرانده اند و تا به اینجا رسیدند. یک رژیم درافغانستان راه را برای زنان در این سفر پر خم و پیچ باز کرده و رژیمی دیگر سد راه آنان و مانع رونما شدن پیشرفت در وضعیت زنان شده است.

سفرهای اروپایی شاه امان‌الله به همراه همسرش ملکه ثریا، او را برای پیشرفت و تحقق حقوق و آزادی‌های زنان مصمم تر می‌کرد.

ملکه که متأثر از اندیشه‌های روشنفکری و عدالت‌خواهانه‌ی پدرش محمود طرزی بود، با حضورش به عنوان وزیر فرهنگ در آن زمان، شاه را برای شکل دادن نهضت زنان درافغانستان همراهی کرد.

او اولین مکتب و شفاخانه‌ی زنانه را به نام «مستورات» در سال ۱۳۰۰ و ۱۳۰۳ خورشیدی در کابل افتتاح کرد.

ملکه در لویه جرگه (مجمع افراد با نفوذ از سراسر مملکت) در پغمان حضور یافت و سن ازدواج دختران را به هجده بلند برد و تعدد ازدواج ماموران نظامی و اداری افغانستان با زنان خارجی را منع کرد. همچنین عده‌ای از دختران را برای تحصیل به ترکیه فرستاد.

او ارشادالنسوان، اولین نشریه‌ی چاپی آگاهی دهنده برای

مطالب آموزشی در سال ۱۳۳۲ شروع به چاپ کرد و زنان به عنوان گوینده در رادیو استخدام شدند.

در سال ۱۳۳۲ خورشیدی بود که به پیشنهاد زینب داوود، موسسه عالی نسوان زنان ایجاد شد و در آن کودکان، مکتب، سینما و دیگر دفاتر ساخته شد. در این موسسه زنان بزرگسال و یا متاهل مکتب می‌خواندند و یا سواد می‌آموختند و در کنار آن صنایع دستی و دست‌دوزی‌های‌شان را فروخته و پولی به دست می‌آوردند. با فارغ‌التحصیل شدن تعداد بیشتر زنان از مکاتب و پوهنتون، آنان در بخش‌های دیگر مجال کار یافتند. از اردو، پولیس، مخابرات و صحت گرفته تا قضا، اداره‌های بود که زنان کار می‌کردند.

در آن زمان زنان با پوشیدن چادری به کار و تحصیل می‌پرداختند. تا این که محمد داوود صدراعظم آن زمان در سال ۱۳۳۸ خورشیدی به مناسبت جشن استقلال، رفع روبند یا چادری را اعلام کرد. این بار هم اعضای خانواده‌ی شاه و نخست وزیر بودند که در این راه پیش قدم شدند.

عبدالحمید مبارز، روزنامه‌نگار افغان می‌گوید: «به مناسبت جشن استقلال افغانستان یک مسابقه‌ی فوتبال بین تیم‌های کشورهای آسیایی در غازی استدیوم کابل به راه افتاده بود، من هم در جمع داوران بودم. زمانی که مسابقه به پایان رسید رفتیم به لوژ سلطنتی تا اعضای تیم را به اعلیحضرت شاه معرفی کنیم. دیدیم یک زن بدون روپوش از لوژ بیرون شد؛ چنین چیزی هیچ سابقه نداشت. آن زن فقط دست‌مال کوچک به سر داشت، بالاپوش به تن کرده بود و پاهایش جوراب داشت. گفتند خانم داوود صدراعظم است.»

اقدام آن‌ها از سوی اعضای کابینه، جنرالان و عده‌ای از

اندراپی کابل در سال ۱۳۱۳ خورشیدی با بیشترین استادان خارجی ایجاد شد و دانش‌آموزان از صنف اول در کنار دیگر مضامین، زبان انگلیسی، فرانسوی و آلمانی یاد می‌گرفتند.

چند سال بعد این مکتب به دلیل ارتقای سویه و افزایش شاگردان دو قسمت شد و لیسه‌های «ملالی» و «زرغونه» ایجاد شد.

شفاخانه‌ی ویژه‌ی زنان به نام «مستورات» به جای شفاخانه‌ی میوند کنونی تاسیس و در آن کورس قابلیت و بعداً مکتب قابلیت و کورس دندان‌سازی ایجاد شد. در سال‌های بعدی شمار بیشتر مکاتب دخترانه در کابل و در مراکز ولایت‌ها ساخته و فعال شد. برای فارغان مکتب، پوهنچی‌های ساینس و ادبیات مجزا از مردان و در داخل مکتب ملالی ساخته شد.

شماری از کسانی که از این پوهنچی‌ها فارغ شده بودند، بعدها به مقام‌های بلند دولتی هم رسیدند.

از آن میان **کبرا نورزایی**، در سال ۱۳۴۷ خورشیدی وزیر صحت عامه افغانستان شد.

شفیقه ضیایی، در سال ۱۳۵۰ خورشیدی به عنوان مشاور وزیر وزارت معارف استخدام شد.

زنان فرصت تبارز استعدادهای‌شان را یافتند، خانم **پروین** از نخستین زنانی بود که از طریق رادیو افغانستان آواز خواند. او یک سال پیش از مرگش در این مورد گفته بود: «فکر کردم که تا کی باید این‌طور در گوشه باشیم. با خود گفتم کاری می‌کنم، خدا مهربان است. به رادیو آمدم و آواز خواندم و راه را برای دیگر زنان آوازخوان باز کردم. پس از من رخسانه، ژیلا، مهوش، پرستو آمدند و آوازخوانی زنان امر عادی و پذیرفته شد.»

همچنین مجله «میرمن» به ریاست **نفیسه شایق مبارز** با

والی‌ها استقبال شد و شماری زنان بدون روبند و چادری افزایش یافت و به طبقات پایین‌تر جامعه هم این امر منتقل شد.

زنان و دختران مقامات ارشد حکومتی در لباس و ظاهر عادی مشغول به کار شدند. ملکه حمیرا هرسال زنی که بهترین فرزندان را تقدیم جامعه می‌کرد را مادر سال انتخاب کرده و جایزه می‌داد.

شاهدخت بلقیس انجمن خیریه‌ی زنان رضاکار را ایجاد و به هدف کمک به زنان بیمار و فقیر اعانه جمع‌آوری می‌کرد.

نظیفه غازی نواز، دختر کاکای شاه و شاهدخت مریم موسسه‌ی حمایت از طفل و مادر را ایجاد کردند. لیلما، عروس شاه انجمن مبارزه با بی‌سوادی را تاسیس و کورس‌های سوادآموزی را در تمام ادارات دولتی و محلات زیست ساخت.

در آن زمان فعالیت سیاسی هم برای زنان میسر شد، زنانی مثل رقیه ابوبکر، معصومه عصمتی و اناهیتا راتبزاد به عنوان نماینده‌گان مردم ولایت‌های کابل و کندهار در مجلس نماینده‌گان راه یافتند. حمیرا سلجوقی و عزیزه گردیزی هم به عنوان سناتور انتصاب شدند.

سازمان دموکراتیک زنان افغانستان به منظور حمایت از حقوق زنان، از سوی داکتر اناهیتا و عده‌ی از زنان دیگر از جمله ثریا پرلیکا در سال ۱۳۴۵ خورشیدی بنیان گذاشته شد که هزاران زن جذب آن شدند.

گروه‌های افراطی هم با استفاده از این آزادی‌ها شروع به فعالیت کرده و بعضاً به زنانی که لباس بازتر می‌پوشیدند در دانشگاه‌ها و خیابان‌ها با اسید حمله می‌کردند. اما جلو آن‌ها گرفته شد و عده‌ای از آنان بازداشت و زندانی

شدند.

با سقوط نظام شاهی و روی کار آمدن نخستین جمهوری از سوی محمد داوود در سال ۱۳۵۲ خورشیدی، نهضت زنان به روال عادی خود ادامه داد، اما جلو فعالیت‌های سیاسی گرفته شد و اعضای سازمان دموکراتیک زنان مجبور بودند مخفیانه فعالیت کنند. تا این که در هفت ثور سال ۱۳۵۷ نظام کشور دگرگون شد و حزب دموکراتیک خلق افغانستان نخست به رهبری نورمحمد تره‌کی و پس از او حفیظ الله امین روی کار آمد.

حکومت با صدور فرمان شماره هفت خود، حقوق زن و مرد را مساوی اعلام کرد، رسم دریافت شیربها از سوی خانواده‌ی عروس را لغو کرد، مصارف عروسی را کاهش داد و مهریه‌ی هر زن را تا ۳۰۰ افغانی اعلام کرد. در اوایل حاکمیت این حزب، در مکاتب گروه‌های آواز و بعضاً رقص ایجاد شد.

آمدن نیروهای روسی همزمان با روی کار آمدن ببرک کارمل، نارضایتی مردم را افزایش داد و تظاهرات در مکاتب دخترانه و پسرانه و دانشگاه‌ها آغاز شد.

اناهیتا راتبزاد که در آن زمان وزیر امور اجتماعی بود علیه تعدد زوجات مبارزه کرد و حزبی‌هایی را که زن دوم می‌گرفتند از حزب اخراج می‌کرد و درباره‌ی شان در ستون خبرهای روزنامه «حقیقت انقلاب ثور» خبر و گزارش چاپ می‌کرد.

در زمان حاکمیت داکتر نجیب‌الله، یک واحد نظامی متشکل از زنان در بطن موسسه‌ی نسوان تشکیل شد که بیشتر برای تشویق سربازان به جبهات جنگ می‌رفتند. اما تشکیل آن حتی از سوی طرفداران حاکمیت و اعضای حزب حاکم حمایت نشد.

نروند و پولیس مذهبی امر به معروف و نهی از منکر به شدت فعالیت‌های زنان را زیر نظر داشت و کسانی را که از دستورات شان سرپیچی می‌کرد، در خیابان‌ها شلاق می‌زدند.

با روی کار آمدن حامد کرزی به عنوان نخستین رئیس جمهوری پس از رژیم طالبان و اعلام دموکراسی، زنان حق کار، تحصیل و فعالیت سیاسی را به دست آوردند و میلیون‌ها دختر شامل مکاتب و دانشگاه‌ها شدند. زنان حق دادن رای و نامزد شدن در انتخابات را به دست آوردند و ۲۷ درصد از کرسی‌های پارلمان به آنان اختصاص داده شد. حتی در سال‌های گذشته شماری از زنان در رأس وزارتخانه‌ها قرار گرفتند. **سیما سمر، مسعوده جلال و سهیلا صدیق** از نخستین زنانی بودند که پس از تحولات جدید در افغانستان در رأس وزارتخانه‌ها و کمیسیون مستقل حقوق بشر قرار گرفتند.

با روی کار آمدن حکومت وحدت ملی به رهبری محمد اشرف غنی، رولا غنی، بانوی نخست افغانستان در کنار رئیس جمهوری حضور فعال و پررنگی در اجتماع دارد. بانو غنی در مجالس و گردهمایی‌های دولتی و غیردولتی با لباس و ظاهر معمولی شرکت و سخنرانی می‌کند.

در سال‌های گذشته محمد اشرف غنی، ده‌ها زن را در رأس اداره‌های حکومت برگزید و برای هر ولایت نیز یک زن را معاون والی گماشت.

با پایان حاکمیت طالبان، نهادها و سازمان‌های زنان مثل کمیته‌ی مشارکت سیاسی زنان افغانستان، شبکه‌ی زنان، اتحادیه سراسری زنان، کمپاین ۵۰ درصد زنان جوان برای تغییر، جمعیت انقلابی زنان راوا و چندین نهاد دیگر شکل گرفتند و شروع به فعالیت کردند و زنان افغان امروز در پروسه‌های سیاسی- اجتماعی نقش و حضور فعال دارند.

معصومه عصمتی وزیر معارف آن زمان، شفیقه رزمنده، فرماندهی آن واحد نظامی را برکنار کرد و صالحه فاروق اعتمادی، وزیر امور اجتماعی تشکیلات آن را از میان برد. به منظور جذب بیشتر زنان به کار، در هر اداره و در هر محل، کودکان‌ها ساخته شد و زنان در عرصه‌های بیشتر، حتی به رانندگی بس‌های برقی شهری استخدام شدند. موسسات حمایت طفل و مادر و رهنمای خانواده یکبار دیگر مورد توجه قرار گرفت.

تمام رهبران حزب در تمام مناسبت‌ها بدون زنان و دختران‌شان شرکت نمی‌کردند. در آن زمان در کنار چند وزیر زن، عده‌ای از اعضای پارلمان زنان بودند و شمار زیادی از زنان در رأس ادارات و ریاست‌ها قرار داشتند. زنان مقامات ارشد حکومتی مثل محبوبه کارمل، کریمه کشتمند و فتانه نجیب به ترتیب به عناوین رئیس پرورشگاه، رئیس کودکان‌ها و معلم و مدیر مکتب کار می‌کردند.

اما زنان افغانستان از سال ۱۳۷۱ خورشیدی، یک عقبگرد بی‌پیشینه داشتند. آنان نه تنها حق تحصیل را نداشتند، بل حتی حق بیرون شدن از خانه را نیز بدون محرم نداشتند.

در سال‌های که جنگ‌های داخلی در کشور جریان داشت، زنان بیشترین قربانی را متحمل شدند.

با آمدن حاکمیت طالبان، محدودیت‌های به مراتب بیشتری بر کار و حضور زنان در جامعه وضع شد.

در آن زمان فقط داکتران زن و قابله آن هم به شرط داشتن چادری و مجزا بودن کامل از مردان، می‌توانستند کار کنند، زنان دیگر خانه‌نشین و مکاتب مسدود شدند.

فتوایی صادر شد که زنان بدون چادری و همراه داشتن محرم شرعی از خانه بیرون نشوند و حتی پیش داکتر مرد

په ټولنه کې د ښځو پروړاندې بې ځايه رواجونه او ناوړه دودونه

♦ محمد صابر ژمن

او منزلت نه پېژانده، ښځو ته په کار ده چې خپل حقيقي مقام او منزلت تر لاسه کړي؛ ځکه چې د اسلام مبارک دين د نارينه تر څنگ مېرمنو ته هم نيکمرغه او خوشاله ژوند تېرولو ټول حقونه ورکړي دي، لکه څرنگه چې سړی دا حق لري چې د خپل هوسا او آرامه ژوند لپاره له دينداره او ښې مېرمنې سره نکاح وکړي، دغه راز مېرمن او نجلۍ هم حق لري چې د کورنۍ او ولي په خوښه له دينداره او وړ هلک سره نکاح وکړي.

زموږ په ټولنې کې ښځې له پامه غورځېدلي دي، د تاريخ په اوږدو کې هغه د محروميت او مظلوميت يوه بېلگه پاتې شوې ده، له ښځو څخه د يو جنس په توگه کار اخيستل شوی، نه د يو انسان او بشري موجود په توگه. دلته ښځې آن له ډېرو لومړنيو حقونو څخه بې برخې شوې دي، د دې لامل دادی چې زموږ ټولنه يوه سنتي، تړلې او قبيلوي ټولنه ده چې هر څه په کې د وروسته پاتې دودونو او رواجونو لومړنۍ ښکار ښځې دي چې له اسلامي اصولو او قوانينو سره هيڅ راز اړخ نه لگوي. اسلام يې غندنه کوي او خپل پيروان

د هرې ټولنې دودونه او رواجونه له پيدايښت سره سم منځته راځي چې هره ټولنه بېل بېل دودونه او رواجونه لري؛ خو په يو شمېر ټولنو کې دغه دودونه د قانون په څېر واکمني کوي. د بشري تاريخ په اوږدو کې په بېلابېلو ټولنو او تمدنونو کې له ښځو سره ظلم او زياتی شوی دی، اروپايانو به ښځې ته نږدې والی لوی جرم باله، ترټولو عابد او پرهيزگاره به هغه څوک وو چې ښځې ته نږدې نه شي، فارسيانو به خپلې لورگانې او خويندې ځانونو ته ودولې اود هر ډول ميراث نه به يې محرومولې، عربانو به ژوندۍ په گور څښولې، هندوانو به له مېرمنو سره ژوندۍ سوځولې، له ښځو سره دا چلند د بشريت د ناپوهۍ پر سبب کېده، د جاهل انسان طبيعت داسې دی چې پر سر يې د وېرې او قهر سيوری نه وي او په داخل کې يې وجدان مړ وي؛ نو زورور په کمزورې واکمني کوي، په ډېر تأسف چې د تاريخ په اوږدو کې د نارينه له خوا دغه ظلم په دې لطيف مخلوق شوی دی؛ ځکه چې دوی د ښځې مقام

نو په کار ده چې ښځې ته د لوړ انسان په سترګه وکتل شي؛ خو خپل موجودیت، حقیقت، حقوق او آزادي څرګنده کړي، ښځې ته د یو داسې موجود په بڼه وکتل شي چې کولی شي د ټولنې په اصلاح او د افرادو په روزنه کې ونډه ولري. دا چې د ښځې حقوق او آزادي ته بشپړ درناوی شوی وي؛ نو باید د کورنۍ په تشکیل کې ورته د یو مهم عنصر په سترګه وکتل شي؛ څو یې حقونه وپېژنو؛ نو له همدې امله باید ووايو چې دغه ناوړه او بې ځایه دودونه د خپل دین، فرهنګ او کلتور برخه و نه ګڼو؛ بلکې هغه څه چې زموږ په رښتیني کلتور او فرهنګ کې شته د هغې پالنه وکړو، وده ورکړو او د هغو ناسمو دودونو مخه ونیسو چې بنسټ نه لري او په ناپوهۍ سره زموږ دود او دستور ته راغلي دي. باید له هغې څخه ځانونه وساتو او پر دې سربېره د عامې پوهاوي له بېلا بېلو لارو د خلکو ذهنونو ته دا خبره ورسوو چې خپلې کورنۍ د داسې دودونو ښکار نه کړي چې زموږ دین او کلتور پورې اړه نه لري. که څه هم اوس الحمدلله! د دیني علماوو او داعیانو د هڅو او خواریو له برکته دغه ناوړه دودونه تر یو حده راکم شوي؛ خو بیخي له منځه نه دي تللي، باید په دې برخه کې لا ډېرې هڅې وکړو؛ ترڅو مو ټولنه د تل لپاره له دغو ناوړو او بدمرغو دودونو څخه د آرام ساه واخلي.

ترې منع کوي، ددغو ناوړه دودونو او رواجونو له ډلې د بدل واده یعنې د دوو کورنیو تر منځ د نجونو بدلول، که له یوې خوا د هلک او نجلی اسلامي او بشري حقونه تر پښو لاندې کوي؛ نو له بل لوري وخت په وخت د کورنیو ترمنځ ستونزې هم رامنځته کوي چې په پایله کې یې دوستي په دښمني بدلېږي، همدارنګه په بدو کې د نجلی ورکول چې له ډېره وخته ترې زموږ ټولنه رنځ وړي، ددې ترڅنګ که په ټولنې کې یو څوک د قتل، زنا او نجلی تښتولو جرم ترسره کړي د قوم ځینې بې علمه او جاهل مشران ددې لپاره چې دغه قضیه هواره کړي او د وینې توپېدنې مخه ونیسي، متضررې کورنۍ ته د مجرم لور، خور، ورېره، د تره لور او آن لمسی په بدو کې ورکوي. اسلام په دې هکله واضح قانون لري، کله چې یو کس جرم وکړي ددغه جرم سزا به یوازې همدې مجرم ته ورکول کیږي، د مجرم پلار، نیکه، ورور، خور، لور او د کورنۍ نورو غړو ته هیڅ راز ځور او سزا ورکول روا نه دي. الله تعالی ددې په هکله فرمایي: ژباړه: ((ووايه «ای محمده! دوی ته» آیا الله نه پرته بل څوک رب پالونکی ولټوم؟ حال دا چې هماغه د هرڅه رب دی او هر څوک چې څه تر لاسه کوي؛ نو ذمه واري یې له هغه پرته په بل چا نه وي او هیڅ باروړونکی به د بل بار نه وړي، وروسته مو خپل رب لور ته ستنېدل دي، بیا به مو په هغه څه خبر کړي چې تاسو په کې شخړه کوله)). الانعام ۱۶۴ آیه.

تأکید جهانیان بر حفظ ارزش‌ها و حقوق زنان، بیان‌گر حقانیت دولت و مردم افغانستان در برابر طالبان است

♦ حکمت

اخیر در افغانستان به وجود آمده است نیز اصرار بورزند. تأکید مشترک نزدیک به صد کشور و سازمان بین‌المللی بر حفظ نظام، قانون اساسی و دست‌آوردهای نزدیک به دو دهه‌ای اخیر که در پی تلاش‌های مشترک دولت و مردم افغانستان و همچنان به همکاری و حمایت جامعه جهانی به دست آمده، بیانگر آن است که این ارزش‌ها هم برای دولت و شهروندان افغانستان و هم جامعه بین‌المللی، حایز اهمیت است. توجه به حقوق زنان و تقویت آن در افغانستان یکی از این دست‌آوردهای مشترک عنوان می‌شود که در چارچوب آن، زنان حق تحصیل برابر با مردان را دارند و اکنون در سمت‌های گوناگون دوشادوش مردان در جامعه افغانستان کار و فعالیت می‌کنند. حضور و فعالیت این قشر در احزاب و جریان‌های سیاسی و مدنی کشور، نسبت به هر زمان دیگر برجسته است و زنان افغانستان حتا در سطح رهبری برخی احزاب جدید قرار دارند. تأکید نماینده‌گان کشورها و سازمان‌های کمک‌کننده به

کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در کنفرانس جینوا برای افغانستان، بر ادامه‌ی همکاری‌ها و حمایت مالی تا سال ۲۰۲۴ از افغانستان تعهد کرده و همچنان بر حفظ ارزش‌های حقوق بشری و دست‌آوردهای مشترک دو دهه‌ی گذشته‌ی دولت افغانستان و جامعه‌ی جهانی نیز تأکید کردند. ده‌ها نماینده‌ی کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در سخنرانی‌های خود در نشست جینوا، حفاظت از دست‌آوردهای دو دهه‌ی اخیر، ارزش‌های حقوق بشری، دموکراسی، حقوق زنان و کودکان را هم برای افغانستان و هم جامعه‌ی بین‌المللی با اهمیت دانستند. کنفرانس جینوا برای افغانستان بار دیگر فرصت آن را فراهم کرد تا کشورهای کمک‌کننده به افغانستان، بر همکاری‌های خود در زمینه‌ی حمایت از حقوق بشر، حقوق زنان و ارزش‌های دموکراتیک در افغانستان تجدید تعهد کنند و بر حفظ دست‌آوردها و ارزش‌های مشترک حقوق بشری که طی دو دهه‌ی

تا خشونت‌ها به گونه‌ی چشم‌گیر کاهش خواهد یافت. اما برعکس، طالبان برخلاف خواست دولت، مردم افغانستان و جامعه‌ی جهانی، خشونت‌ها را افزایش داده‌اند؛ خشونت‌هایی که بیشترین قربانیان آن غیرنظامیان، افراد بی‌دفاع به ویژه زنان و کودکان هستند.

تجربه‌ی دوام جنگ در افغانستان ثابت ساخته که گروه طالبان از راه جنگ به پیروزی نخواهند رسید، جز این که روی میز مذاکره حاضر شوند و خواست‌های شان را از طریق گفت‌وگو درمیان بگذارند. اکنون که فرصت مذاکره بین هیأت‌های دولت افغانستان و گروه طالبان از چند ماه به این سو در قطر فراهم است و کشورها و سازمان‌های بین‌المللی نیز یک‌صدای خواستار ختم جنگ و اعلام آتش بس و تأمین صلح با حفظ دست آوردها و ارزش‌های حقوق بشری در افغانستان هستند، عاقلانه به نظر می‌رسد تا از این فرصت استفاده‌ی معقول صورت گیرد و در چارچوب گفت‌وگوهای صلح، به جنگی که جز ویرانی و کشتار چیزی دیگری برای مردم افغانستان به ارمغان نیاورده است و نخواهد آورد، پایان داده شود تا دولت و مردم افغانستان در فضای صلح با عزت و ثبات دایمی به آبادانی، توسعه و شکوفایی کشور بپردازند و بیش از این دستان دولت و مردم افغانستان به سوی کمک‌های جامعه‌ی جهانی دراز نماند.

افغانستان فقیر، بیشتر از ۱۹ سال است که با حمایت مالی جامعه‌ی جهانی امور دولت داری و نیازهای اقتصادی دولت و جامعه را تأمین می‌کند و طی این مدت میلیاردها دالر کمک دریافت کرده است، اما دوام جنگ و نا امنی سبب شده که از این کمک‌ها استفاده‌ی اعظمی و لازم صورت نگیرد. اکنون فرصت دیگری میسر است تا طالبان با کاهش خشونت‌ها، توافق با آتش بس و سرعت در روند مذاکرات صلح، کمک نمایند تا از بیش از ۱۳ میلیارد دالر کمک‌های جدید جهانی در کنفرانس جینوا که برای چهار سال دیگر به افغانستان تعهد صورت گرفته، استفاده‌ی مؤثر تر به عمل آید و این کمک‌ها در چهار سال پیش رو نیز به جای مصرف به اسکان‌دهی بیجاشده‌گان تازه‌ی جنگ، تداوی مجروحین جنگ و بازسازی اماکن و تاسیساتی که پس از این از جنگ زیان می‌بینند؛ صرف توسعه‌ی افغانستان و اعمار صلح گردد.

افغانستان در نشست جینوا برای افغانستان، بر حفظ دست‌آوردهای دو دهه‌ی پسین به ویژه احترام گذاشتن به ارزش‌های حقوق بشری، حقوق زنان و کودکان؛ موضع دولت و مردم افغانستان و همچنان موضع هیأت مذاکره‌کننده‌ی جمهوری اسلامی افغانستان در قطر را در برابر هیأت مذاکره‌کننده‌ی طالبان، بیشتر تقویت می‌کند. با این وصف، عدول طالبان از خواست‌های اساسی جامعه‌ی جهانی در مواردی همچون رعایت حقوق بشر، حقوق زنان و کودکان، حفظ ارزش‌ها و دست‌آوردهای مشترک حقوق بشری برای این گروه چالش برانگیز خواهد بود و این گروه ناگزیر خواهد شد تا در رویکرد خویش نسبت به پروسه‌ی صلح و چگونگی مذاکرات با دولت افغانستان، نرمش ایجاد کند. هرچند هنوز بحث‌های اساسی میان هیأت‌های مذاکره‌کننده در قطر آغاز نگردیده، اما تأکید مجدد جامعه‌ی جهانی، کشورها و سازمان‌های کمک‌کننده به افغانستان در قبال پروسه‌ی صلح و پیشرفت کشور می‌تواند فشاری بر تک‌روی‌ها و خود بزرگ‌بینی‌های طالبان باشد و این گروه را به خویشتن‌داری و احترام به خواست‌های مشروع مردم افغانستان و جامعه‌ی جهانی، وادارد. **اعلام حمایت مجدد جامعه‌ی جهانی از افغانستان و همچنان تأکید جهان بر حفظ دست‌آوردها و ارزش‌های مشترک و از همه مهمتر تأکید جهانی بر رعایت ارزش‌های حقوق بشری و دموکراسی در افغانستان، بار دیگر نشان داد که دولت و مردم افغانستان به ویژه زنان، در این راه تنها نیستند و حمایت کلان جامعه‌ی جهانی را همچنان با خود دارند.** کاهش خشونت‌ها و اعلام آتش بس که به تأمین صلح در افغانستان بیانجامد، یکی دیگر از خواست‌های اساسی نماینده‌گان کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در کنفرانس جینوا برای افغانستان بود. هرکدام از این نماینده‌گان نگرانی شان را از افزایش خشونت‌ها که همزمان با مذاکرات صلح صورت می‌گیرد و منجر به تلفات غیرنظامیان، زنان و کودکان در افغانستان می‌گردد، ابراز داشتند. در حالی که دولت افغانستان در مشوره با مردم و به عنوان حسن نیت در پروسه‌ی صلح، اقدام بر رهایی بیش از ۶ هزار زندانی طالبان از زندان‌ها نمود و در برابر آن توقع می‌رفت

زنان موفق در بخش صنایع دستی

◇ سحیه حسینی

بر بنیاد معلومات وزارت انكشاف دهات، هم اکنون این کار در مرز با تاجیکستان آغاز شده که مورد استقبال خوبی هم قرار گرفته است.

زنان افغان همیشه در تولید، دیزاین و ساختن صنایع دستی از خود خلاقیت و توانایی نشان داده و از این طریق نیازهای اقتصادی خود و خانواده را رفع نموده اند. صنایع دستی زنان انواع مختلف دارد که قرص دوزی، گل دوزی، چرمه دوزی، سوزن دوزی، شال بافی، یخن دوزی مردانه و زنانه مشهور ترین آن‌ها می باشد.

وحیده حسنی، از بانوانی است که مصروف کار صنایع دستی است. او محصولاتی را که تهیه می کند با ایجاد دکان در باغ بابر، آن‌ها را به فروش می رساند و از این طریق مصارف خانواده اش را برآورده می سازد.

خانم حسنی می گوید، پس از آن که شوهرش زن دوم گرفت، مصارف او و فرزندان اش را قطع کرد، اما او تلاش کرد کار صنایع دستی را یاد بگیرد و با این کار مصارف خود و فرزندان اش را پیدا کند.

خانم حسنی، می گوید، در ابتدا با ۱۰ خانم در خانه مصروف این صنعت بودند، چند سال پیش صندوق قرض الحسنه باز نموده و این دکان را ساختند، فعلاً همین ۱۰ زن با فروش لباس های دست دوزی خود شان مصارف دکان و خرچ خانوادگی شان را به دست میاورند.

خانم وحیده می گوید: «لباس های خامک دوزی، کشیده دوزی، بافنده گی، سوزن دوزی، گراف دوزی، پیسته چین دوزی، شال دوزی، بالشت کاوچ و سر تختی می دوزیم. قبلاً من خودم استاد ۱۰ زن بودم، اما از وقتی

صنایع دستی افغانستان از گذشته های دور شهرت جهانی دارد و شماری از زنان افغانستان نیز از فروش این محصولات، نیازمندی های اقتصادی خود و خانواده های شان را رفع می کنند. صنایع دستی افغانستان که زمانی برای تربین مهمان سرای شاهان استفاده می شد، اکنون از رونق آن چنانی برخوردار نیست. اما با این حال هنوز هم یکی از کالاهای که به بیرون از کشور صادر می شود، همچنان نقش مؤثر در اقتصاد خانواده ها دارد.

در حال حاضر بخشی از محصولاتی را که زنان افغان با دست و سوزن تهیه می کنند، افزون بر این که در داخل کشور بازار خوب دارد به بیرون از افغانستان نیز صادر می شود.

به تازه گی وزارت احیا و انكشاف دهات گفته است که زمینه ی فروش صنایع دستی را به چهار کشور همسایه ی شمالی فراهم خواهد کرد.

مجیب الرحمن کریمی روز سه شنبه (۱۱ قوس) هنگام ارائه ی برنامه کاری خود به مجلس نماینده گان گفت که برای تطبیق پروژه ها و رشد اقتصادی مردم در روستاها، یکی از برنامه های این وزارت زمینه سازی فروش صنایع دستی زنان به بیرون از کشور است.

وزارت انكشاف دهات می گوید: بر بنیاد یک برنامه قرار است در مرزها با کشورهای همسایه از جمله تاجیکستان، اوزبیکستان و ترکمنستان نمایشگاه های دائمی صنایع دستی زنان برگزار شود، تا کالای ساخت زنان افغان به فروش برسد.

شرکت آن عضویت این اتاق تجارت و صنایع زنان را دارند. در پنج ولایت کابل، هرات، ننگرهار، بلخ و کندهار دفتر داریم. با این وجود ۵۴ هزار شرکت غیر رسمی خانم‌ها در تمام ولایت‌های افغانستان به جز نورستان فعالیت دارند. ما سالانه تمام معلومات را در مورد قوانین افغانستان که شامل تجارت می‌شود، مدیریت و تجارت، قرضه، بازاریابی، کنفرانس‌ها و نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و قرارداد های داخلی را فراهم می‌سازیم.»

مرضیه حفیظی، رییس برند لباس «لورا» که مدت دوسال پیش این برند را ایجاد کرد، می‌گوید که پیش از این مصروف فعالیت‌های رسانه‌یی بود، اما تصمیم گرفت تا در بخش صنایع دستی آغاز به کار نمایند و با نوآوری‌های کوچک در لباس افغانی موفق شد، برند معتبر لورا را بسازد.

خانم حفیظی، در مورد شرکت شان می‌گوید: «در حدود ۲۰ تا ۲۵ خانم در دفتر با ما همکار هستند و خانم‌های دیگر نیز هستند که در خانه‌های شان دست دوزی می‌کنند و برای ما می‌آورند. ما برای یک تعداد مواد می‌دهیم، اما یک مقدار دیگر هستند که خود شان تمام امکانات را دارند و ما بیشتر با همین خانم‌ها کار می‌کنیم. که در جریان همین دوسال لباس به خارج از افغانستان هم صادر می‌کردیم و در این اواخر صادرات ما بیشتر شده است و ما با یک کارخانه‌ی که در امریکا، لندن، جرمنی و ترکیه است قرار داد کردیم.»

رییس برند لورا می‌گوید که قیمت لباس‌های دست دوزی از ۲ هزار شروع شده تا ۵۰ هزار افغانی می‌رسد. یک لباس کرتی دامن را که از سنگ‌های قیمتی افغانستان دیزاین کرده اند حدود ۲ هزار دالر قیمت دارد. این لباس‌ها نظر به اقتصاد و فرمایش مشتریان، دیزاین و آماده می‌شوند.

تعدادی صنایع دستی که دیگر در افغانستان خریداری ندارد در سال‌های اخیر افزایش یافته است. از این رو بیشتر خانم‌های تجارت پیشه به دنبال نوآوری در صنایع دستی استند تا بتوانند مشتریان زیادتری را جذب کنند.

که خودم در دکان به حیث فروشنده آمدم، خانم دیگر به عنوان استاد با دیگر خانم‌ها کار می‌کند.» او افزود: «من به آن‌ها طرح و دیزاین را می‌دهم و آن‌ها می‌دوزند. در پهلوی این، ۲۰۰ شاگرد دیگر در کارگاه برای آموزش دارم که تازه می‌خواهند دست دوزی یاد بگیرند.»

بی بی شیرین اکبری، رییس شرکت قالین سازی و صنایع دستی خواهران می‌باشد. او که به مدت ۲۰ سال می‌شود رییس این شرکت است. در حال حاضر ۳۰ خانم در شرکت خواهران مصروف دست دوزی هستند که مواد خام و دیزاین را شرکت خواهران برای شان می‌دهد و آن‌ها می‌دوزند. و در آخر کار مطابق دوخت که کردند برای شان معاش پرداخت می‌شود.

خانم بی بی شیرین، می‌گوید: «بیشترین فروشات ما در خارج از افغانستان است، بیشتر از ۱۰ بار در نمایشگاه‌های که در هند، مسکو، ایران، تاجیکستان و اوزبیکستان برگزار شده بود، اشتراک کردم.»

او همچنان گفت: «بیشترین فروشات ما در هند است که در ماه نوامبر و دسامبر به مدت چهارده روز در نمایش گاه آن‌ها شرکت می‌کنیم و مصارف رفت و برگشت و اتاق سر خود ما است، اما مصارف غرفه از طرف دولت پرداخت می‌شود و هر غرفه ۳ تا ۴ هزار دالر است.»

خانم شیرین می‌گوید که لباس‌های که تهیه می‌کنند از دوهزار افغانی تا ۲۰ هزار واز و بالاتر هم قیمت دارند، قیمت هر لباس نظر به دوختش فرق می‌کند. و اگر کسی خودش فرمایش بدهند کمی قیمت‌تر تمام می‌شود که تا فعلاً یک یا دوبار آریانا سعید فرمایش دادند که ۱۵ هزاری تمام شد و برخی مشتریان شان شهروندان خارجی نیز می‌باشد.

منیژه وافق، مسوول اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان به مجله پولیس زن در مورد وضعیت صنایع دستی زنان گفت: «در سراسر افغانستان ۲۴۷۰ شرکت رسمی خانم‌ها، فعالیت دارند که از این میان نزدیک به ۵۰۰

خشونت بر زنان در شبکه‌های اجتماعی

♦ گزارش‌گر: مرجان وفا

اجتماعی روبرو شده اند، موارد بسیار وحشتناک را حکایت می‌کنند.

توسعه‌ی فن‌آوری رسانه‌یی، تأثیر زیادی بر روابط میان افراد گذاشته است. اما از سوی دیگر، توسعه‌ی شبکه‌های اجتماعی، نوع دیگری از خشونت و آزار و اذیت را در برابر زنان و نوجوانان ایجاد کرده است. به گونه‌یی بسیاری از زنان، آزار و اذیت‌های سایبری را تجربه کرده اند.

بارها اتفاق افتاده که زنان در فضای مجازی با آزار و اذیت مواجه شده و پیام‌های زشت، رکیک و آزار دهنده دریافت کرده اند.

دخترانی زیادی در شبکه‌های اجتماعی تصویری از پیام‌های نامناسب که برای شان فرستاده شده را همه‌گانی ساخته و حتی شماری شان نیز مجبور به بستن و حذف حساب‌های خود شده اند.

در برخی موارد مسأله از این هم جدی‌تر بوده و آزار و اذیت در شبکه‌های اجتماعی حتی نظم زنده‌گی خانواده‌ها را برهم زده، سبب دعوا بین زن و شوهر، خواهر و برادر شده و در نهایت مواردی هم بوده که باعث جدایی یک زوج نیز شده است.

بیشتر زنان و دخترانی که با آزار و اذیت در شبکه‌های

توسعه‌ی فن‌آوری رسانه‌یی، تأثیر زیادی بر روابط میان افراد در اجتماع به میان آورده است. این تأثیرات در ابعاد مختلف زنده‌گی آدم‌ها در اجتماع محسوس است که از یک سو اگر فواید و دست آورده‌های نیز داشته از جانب دیگر پیامدهای بسیار منفی را نیز به بار آورده است.

با توسعه و گسترش روز افزون شبکه‌های اجتماعی و انواع فعالیت‌ها در این شبکه‌ها، تأثیرات بسیار عمیق بر روال اجتماعات و آدم‌ها نیز رونما شد. از سیاست تا اجتماع و از اقتصاد تا هنر را شبکه‌های اجتماعی در برگرفت، اما در این میان شماری از کاربران شبکه‌های اجتماعی در برخی موارد با استفاده از فضای مجازی نیز سبب برهم زدن نظم در اجتماع واقعی شده اند که از این میان در این مطلب می‌توان به آزار و اذیت زنان در شبکه‌های اجتماعی نام برد و به چگونگی این موضوع پرداخت.

توسعه‌ی شبکه‌های اجتماعی، نوع دیگری از خشونت و آزار و اذیت را در برابر زنان و نوجوانان ایجاد کرده است، به گونه‌یی که شماری از زنان، آزار و اذیت‌های سایبری را تجربه کرده اند.

شماری از زنان و دختران افغان با آزار و اذیت در شبکه‌های

برای دختران به شمار می‌رود.

کارشناسان رسانه‌یی به این باور اند که این خشونت‌ها رو به افزایش است، به دلیل این که مدیریت شبکه‌های اجتماعی در وضعیت کنونی در افغانستان بسیار دشوار و حتا ناممکن است.

فیصل کریمی، متخصص در بخش رسانه‌های جدید می‌گوید: «ما باید آگاهی، دانش و مهارت خود را در زمینه‌ی استفاده از رسانه‌های اجتماعی بلند ببریم.» آقای کریمی تأکید بر این دارد که یکی از راه‌های دیگر برای مصؤون ماندن، استفاده نکردن از لینک‌ها در صفحات اجتماعی است.

بر اساس نظرسنجی‌ای که از سوی سازمان حقوق کودکان (پلان بین‌المللی) انجام شده است؛ در نتیجه خشونت‌های اینترنتی ۱۳ درصد از متاثر شده‌گان در جهان کم‌تر از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند، ۱۳ درصد دیگر هیچ پستی در شبکه‌های اجتماعی نمی‌نویسند و ۸ درصد دیگر استفاده از شبکه‌های اجتماعی را قطع کرده‌اند.

اکثر دختران خشونت‌ها از طریق فضای مجازی را در فیس‌بوک و ۲۳ درصد دیگر در اینستاگرام تجربه کرده‌اند. این نهاد هم‌چنان دریافته است که دختران و زنان جوان در شبکه‌های اجتماعی و اینترنت، آزار و اذیت بیشتری را نسبت به بدرفتاری‌های روی سرک‌ها تجربه می‌کنند.

۵۸ درصد دختران و زنان جوانی که در این نظرسنجی اشتراک کرده بودند، گفته‌اند که تهدید، بی‌حرمتی و تبعیض را در شبکه‌های اجتماعی تجربه کرده‌اند و این حالت باعث شد تا از لحاظ روحی صدمه ببینند.

اجتماعی روبرو شده اند، می‌گویند که بارها مجبور شده اند که حساب خود را حذف و حساب جدید ایجاد کنند، اما با گذشت چند مدت دوباره نیز با آزار و اذیت روبرو شده اند و در نهایت مجبور شده اند با اسم مستعار و حتا نام‌های مردانه در شبکه‌های اجتماعی از جمله فیس‌بوک فعالیت کنند تا از مزاحمت در امان باشند.

فاطمه حسینی، از دختران فعال در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، می‌گوید: از روزی که وارد فضای آنلاین شده، تاحال نتوانسته یک حساب دائمی داشته باشد، هر حسابی را که ایجاد می‌کند، پس از دو یا سه ماه آن را حذف می‌کنند.

مشکل دیگر در شبکه‌های اجتماعی این است که شماری از افراد مزاحم و ویلگرد با نام‌های دخترانه حساب ایجاد کرده و با دختران دوست می‌شود و سپس به مزاحمت آن‌ها اقدام می‌کنند.

روانشناسان به این باور اند که آزار و اذیت‌های سایبری روی روحیه‌ی خشونت‌دیده‌گان تاثیر منفی بسیار جدی می‌گذارد.

ژیلا سادات روان‌شناس، به این باور است که آزار و اذیت‌های سایبری سبب می‌شود که زنان به طور ناخودآگاه از نظر روانی تحت تاثیر قرار گیرند و احتمالاً اقدام به خودکشی می‌کنند.

به باور این روان‌شناس، بسیاری از زنان، با پدیده‌ی خشونت به خاطر جنسیت خود مواجه اند و متأسفانه خشونت در برابر زنان مرز مشخصی ندارد و همه جوامع، نژادها و فرهنگ ها را شامل می‌شود.

نبود مصؤونیت در فضای سایبر، یکی از چالش‌های بزرگ

نقش و تاثیرگذاری زنان در تحولات کلان سیاسی محسوس است

◆ وحیده اجکزی

حقوق شان حمایت جدی نمودند که نتایج آن پس از دو دوهه امروزه در همه بخش‌ها دیده می‌شود. برگزاری چهار دور انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی که بخشی عمده از رأی دهنده‌گان و کسانی خود را در انتخابات‌های پارلمانی نامزد کردند، زنان بودند و هم اکنون شماری زیادی از اعضای مجلس نماینده‌گان و مجلس سنای کشور را زنان تشکیل می‌دهند که این خود نمایانگر قوت و مشارکت فعال زنان در پروسه‌های سیاسی-اجتماعی را نشان می‌دهد.

امروزه باورمندی‌ها بر این است که زنان افغان به آن توانایی و بلوغ سیاسی رسیده‌اند که در مسائل سیاسی و اجتماعی مشارکت نموده و در روندهای سیاسی-اجتماعی به گونه‌ای مستقلانه تصمیم بگیرند، نظریات و پیشنهادهای خود را شریک سازند و نقش مفید و مؤثری را در سرنوشت کشور و جامعه نیز ایفا نمایند.

بدون شک یکی از فکتورهای مهم و مفید در یک جامعه‌ی دموکراتیک، برابری و تامین عدالت اجتماعی به شمار می‌رود که سهم و مشارکت زنان در ابعاد مختلف جامعه نیز اساسی‌ترین اصل در تامین عدالت اجتماعی و برابری محسوب می‌شود. دولت افغانستان بنا با درک این اصل تلاش کرده است تا زمینه‌ها را برای مشارکت

زنان افغانستان در چهل سال گذشته که کشور با مشکلات، چالش‌ها و نابسامانی‌های گوناگون روبرو بود، همواره قربانی داده‌اند. این در حالیست که زنان به عنوان نیمی از پیکر جامعه، در تحولات منفی بسان جرم و جنایت و برهم زدن نظم در جامعه، هیچ نقشی نداشته و دست‌شان به هیچ خیانت و جنایتی آلوده نبوده و نیست. زنان افغانستان در دوران رژیم طالبان بدترین وضعیت را در زنده‌گی خود تجربه کردند. اما رویداد یازدهم سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی که سبب تحولات جدید در افغانستان شد، سرنوشت سیاسی-اجتماعی زنان در افغانستان را نیز متحول ساخت و زنان افغان نیز برای نخستین بار در محراق توجه دولت افغانستان و جامعه‌ی جهانی قرار گرفتند و امروزه زنان افغان نیز در همه بخش‌ها سهم دارند و نقش و تأثیرگذاری شان به خوبی محسوس است و تا حدود زیادی از حقوق و امتیازهای خود برخوردار هستند.

سهم و مشارکت زنان افغان در پروسه‌های سیاسی - اجتماعی کشور نه تنها خواست مردم، سیاستیون و دولت‌مردان افغانستان نوین پس از سرنگونی رژیم طالبان بود، بل جهان و سازمان‌های بین‌المللی نیز بر این مسأله تأکید نموده و زنان افغان را در رسیدن به

از این رهگذر زنان افغان به آن جایگاه رسیده اند که به عقب برگردانیدن آن‌ها ناممکن است. از این‌رو نگرانی‌های که از عقب‌گرد زنان در روند جاری مذاکرات دوحه مطرح است، به‌جا و قابل درک، اما آن‌طرف، آنانی که خواب به عقب برگرداندن زنان را در سر می‌پروراند، بدون شک مطالعه‌یی از جامعه‌ی امروز افغانستان به ویژه توان‌مندی زنان کشور ندارند. بل هنوز هم در فکر تکرار شلاق زدن و زنده بگور کردن زنان هستند. آنچه در زمان امارت طالبانی، زنان آن را تجربه کردند.

زنان افغانستان بخشی قابل ملاحظه‌یی جمعیت کشور با حقوق مساوی هستند، حقی که در قانون اساسی افغانستان به آن تأکید شده است. آنان در دوهی گذشته برای به دست آوردن حقوق و امتیازهای قانونی و همچنین توان‌مندسازی خود تلاش کرده و در این سفر نیز از حمایت هم‌چنانی نظام جمهوری اسلامی افغانستان و جامعه‌ی جهانی برخوردار بوده اند.

بدون شک هرتحولی که در جامعه‌ی افغانستان امروز به وجود بیاید، زنان نقش بسیار کلیدی و تاثیر گذار در آن دارند، از این رو خانه‌نشین ساختن و مانع مشارکت زنان از سیاست و اجتماع افغانستان نوین ناممکن است. این واقعیت جامعه‌ی امروز افغانستان، ضرورت افغانستان و هم‌چنان یکی از دست آوردهای کلان افغانستان در دو دهی گذشته است. بنأ کسانی که واقعاً برای تامین صلح دایمی و قابل قبول برای همه شهروندان صداقت دارند، باید این واقعیت را بپذیرند و با قبول آن وارد مذاکره شوند. در غیرآن، تامین صلح در افغانستان بسیار دشوار و اگر توافق‌نامه‌ی که در این خصوص امضاً شود، منجر به صلح واقعی و پایدار در افغانستان نخواهد بود.

زنان فراهم نمایند و هم‌چنان از فرصت‌های به دست آمده برای توان‌مندسازی زنان نیز استفاده‌ی بهینه را نمایند. امروز با وجودی که هنوز هم متأسفانه جنگ در کشور جریان دارد و این چالش، بسیاری از فرصت‌ها را به دشواری مبدل ساخته، به ویژه تداوم جنگ برای زنان یک مشکل جدی به حساب می‌آید. اما زنان افغان با این مشکل مبارزه نموده و تلاش می‌کنند در کنار مردان برای رفاه جامعه و آبادی کشور کار کنند.

در سنگرهای نبرد با دشمن امروز تنها دلیر مردان نیروهای دفاعی و امنیتی نیستند، بل شماری از زنان افغان نیز در کنار مردان قهرمان نیروهای دفاعی و امنیتی در نبرد با دشمن قرار دارند و در این راه نیز قربانی‌های زیاد داده اند.

بدون شک همان‌گونه که زنان در خانواده، نظم و شیرازگی را می‌توانند به دست بگیرند، این توانایی را نیز دارند که با حضور خود در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی شیرازه «ملت‌سازی» را نیز به دست گیرند و جامعه را به «وحدت ملی» برسانند که نقش زنان افغان در روند ملت‌سازی و وحدت ملی طی دو دهی گذشته بسیار مؤثر و حایز اهمیت بوده و در آینده نیز مشارکت و سهم‌گیری آن‌ها یک ضرورت مبرم است. با آنچه گفته شد به این نتیجه می‌توان دست یافت که زنان افغانستان اکنون از تجربه و پخته‌گی سیاسی در عرصه‌های گوناگون، ازجمله مشارکت در سیاست‌های کلان ملی، منطقه‌یی و حتا بین‌المللی رسیده اند. زنان امروز به آن توان‌مندی و ظرفیت‌های لازم مواصفات سیاسی و تخنیکی رسیده اند که رهبری و مدیریت در اداره‌های حکومتی و غیرحکومتی را به دست آورند.

زنان سر به راه؛

چگونه می‌توان به خودمختاری رسید؟

◆ آژنداک

کنند و باور دارند که از طریق عزیز بودن و ساکت ماندن می‌توانند در زنده‌گی شغلی و خصوصی به کامیابی برسند. خوب بودن در نظر دیگران را یگانه راهبردی برای موفقیت و آرامش خود در نظر می‌گیرند.

بزرگ‌ترین مانعی که سر راه موفقیت و آرامش زنان است، سر به راه بودن آنان است. در جوامع سنتی بیشتر زنان حتی با سوادترین آنان نیز با این مسأله روبه‌رو هستند و راهی برای بیرون رفت از آن بلد نیستند و یا هم بیرون رفت از این وضعیت را خیلی به خود سخت می‌گیرند.

اگر می‌خواهید از شر این فکر رهایی پیدا کنید از همین اکنون باید آغاز کنید:

سه دلیلی را ذکر کنید که به خاطر آن به خود افتخار می‌کنید. این کار را تا ۲۱ روز انجام دهید تا دلایل دقیق و مشخصی را دریابید.

زنانی که با خود در صلح قرار دارند، میان توقع‌های خود و انتظارهای دیگران یک تعادلی را ایجاد کرده‌اند. خطر کنید، اما به یاد داشته باشید که خطر کردن هم بُرد دارد و هم باخت.

افکار و ارزش‌های مشخص خود را داشته باشید. از درمانده‌گی اکتسابی دوری کنید و هدف‌های مشخصی

ستم‌های روا شده بر زنان، از بزرگ‌ترین و کهن‌ترین ستم‌های تاریخ بشری شمرده می‌شوند و بی‌تردید خردمندان و نیک‌خواهان باید هرچه زودتر برای این زخم کهنه و درد مزمن انسان، چاره‌ی علمی، منطقی و عملی بجویند.

چرا باید قرار باشد همیشه به راهی برویم که برای ما برگزیده‌اند و نباید گزینه‌های مشخصی از خود داشته باشیم. این باور در ذهن بیشتر زنان جوامع سنتی پرورش یافته است. در جوامع سنتی، زنان به عنوان جنس مهربان، انعطاف‌پذیر و مطیع، تعریف می‌شوند و توقع بالایی از آنان در خانواده و جامعه، می‌رود.

زنان نه تنها نامهربانی این سال‌های پس از خفقان را گواه بوده‌اند؛ بلکه این نامهربانی‌ها را با هر سلول وجودشان چشیده و با گوشت، پوست و استخوان خود آن را لمس کرده‌اند. با آن هم، زنان در حاشیه‌ی قضایا قرار دارند. زنان بیشتر از مردان افسرده و مضطرب می‌باشند، دلیل عمده‌ی آن کمال‌گرایی و پُرتوقعی از خود است، همیشه تلاش می‌کنند که باید زرتگرتر، بی‌نقص‌تر و انعطاف‌پذیرتر باشند و جالب‌ترین بخش مسأله این جاست که بیشتر زنان حتی خودشان قدردان زحمت و تلاش‌های خود نیستند.

به باور بیشتر زنان، آنان به دنیا آمده‌اند تا خدمت

نسبی موجود در وضعیت زنان را خبط و خطای فاحش بخواند و بار دیگری با حضور زن در اجتماع و سیاست وداع بگوید. از این رو، برای تحقق رویای یک افغانستان صلح آمیز و با ثبات نیاز است که مردان و زنان از یکدیگر حمایت کنند.

پیشنهاد مشخص ما این است که هر کسی فقط جایگاه خواهر و دختر خود را که روزی مادر می‌شوند، بشناسد. به آموزش زنان و دختران توجه مبذول بدارد. در فکر سلامتی و تندرستی آنان باشد. در برخورد با آنان جانب عدالت و برابری را روا دارد و نگذارد که از همان کودکی روش تبعیض آمیز روح و روان آنان را آسیب برساند و احساس کمتری در درون آنان پرورش یابد. هر کسی می‌تواند در محیط‌های خانواده‌گی، مکان بالا و پایینی را میان دختر و پسر از بین ببرد. چنین نباشد که جای بالا، جای مردان و جای پایین محل نشستن زنان باشد. در توزیع غذا، حق اول و دوم را از بین بردارند، در آموزش و تحصیل نیز همین گونه. زن، ماشین چوچه‌کشی نیست که فقط بچه به دنیا بیاورد. فرزند زیاد در گام نخست به سلامتی مادر آسیب می‌زند و در گام‌های بعدی به اقتصاد و نظم خانواده صدمه می‌رساند.

برای خود تعیین کنید.

به یاد داشته باشید که شما می‌توانید قوی و موفق بمانید، بدون این که روابط دوستی تان را به مخاطره بیندازید.

به یاد داشته باشید که هیچ تصمیمی صد درصد درست نیست.

باوری که «زن هم می‌تواند کار کند، اما مرد باید کار کند» را از بین ببرید.

به تنهایی هم از خود می‌توانید مراقبت کنید و این را از جمله حقایق زنده‌گی بپذیرید.

زنان به تنهایی خود نیز می‌توانند به اهداف و آرزوهای خود برسند، اما فقط با اعتماد به نفس بالا و برنامه‌ریزی بهتر. هرچند انصراف از مطیع بودن کار ساده‌یی نیست، اما در نتیجه، بهترین هدیه‌ی زنده‌گی را به یک زن می‌دهد و این هدیه «مستقل بودن» است. خودتان باشید، کمی سخت است، ولی می‌ارزد!

در نهایت عدالت‌خواهی برای زنان در برابر تاریخ دیرینه و انبوه تبعیض جنسیتی علیه این قشر، فصل بسیار ناچیز و شکننده به شمار می‌آید. اگر بُردباری و دوراندیشی استراتژیک در این میان به خرج داده نشود، دور نخواهد بود که جامعه‌ی سنتی افغانستان همه‌ی دستاوردهای

په ټولنه کې د ښځو فرهنگي او ادبي ونډه

◇ محمد الله شاګر

ستونزو ښځې څلولې هم دي ځکه هر کله چې ټکر مخ ته راغلی مخالف لوري ښه پرمختګ کړی دی او هغه یوه معقوله ده چې د مخالفتونو ترمنځ پرمختګ منځته راځي. ادبي او فرهنگي مسایل خورا لوی بحث دی؛ خو موږ به له دې یوه برخه ادب باندې خبرې وکړو. د نورو فنونو غوندې په ادب کې هم ښځې پرمختګ ته نه دي پرېښودل شوي؛ خو بیا یې هم خپل کار په خپل او بل مستعار نوم ټولنې ته وړاندې کړی دی؛ خو ولې ښځې له مستعار نامه کار اخلي خبره روښانه ده چې زموږ فرهنگي او سنتي ټولنه کې له سره ښځې ته په ټیټ نظر کتل کیږي. کله کله خو لا ځینې خلک ورته بیخي د انسان ارزښت نه ورکوي؛ نو له دې ستونزو سره به کله وکولای شي خپل استعداد ښکاره کړي، د همدې منفي فکرونو په وجه به یې زموږ ډېرې با استعداد ښځې په ځان شکمنې کړې هم وي؛

هره ټولنه اجتماعي ژوند یې له نارینو او ښځینو جوړ دی، ټول هغه شیان چې طبیعت یې احاطه کړی د انسان د ژوند توکي دي چې ورڅخه ګټه واخلي او خپل ژوند پرمخ بوځي. د انسانانو حقوق هم د بشري قانون له مخې سره مساوي دي او همداسې یې وېش شوی دی. ښځه د نر او نر د ښځې تقریباً په هره برخه کې اړتیا ده؛ خو فرهنگي او سنتي ستونزو دا تعادل په ځینو ټولنو په ځانګړي ډول زموږ په ټولنه کې کم رنګه کړی دی. فرهنگي برخه خو له سره زموږ په هیواد کې د دواړو نارینو او ښځینو لپاره له ستونزو خالي نه دی؛ خو د ښځو لپاره لا سخته ده که هغه هر ډګر وي چې کار وکړي او د کمتری له احساسه ځان وساتي، خپل ژوند چې څنګه مناسب دی مخته یوسي؛ ترڅو خپلو خلکو ته په ادبي او فرهنگي برخه کې خدمت وکړي. فرهنگي ستونزو که د ښځو ژوند ټکنی کړی دی؛ خو دې

خپل احساسات يې تر نورو رسا بيان کړي دي، نورې مېرمنې که د فرهنگ په هره برخه کې وي له دوی الهام واخلي، ټولنې ته راووزي، خپل غږ، هنر او احساسات تر نورو ورسوي او هغه تربتې چينې رسا کړي چې د نورو ډېره زړونه لکه موم ويلې شي او دې موجود ته د يوه سپر په سترگه وگوري چې په هر ډگر کې له چا کمې نه دي؛ بلکې ښه وړتيا ښودلې شي. نن د تاريخ په دې پړاو کې ښځو خپل غږونه پورته کړي په ټولنه کې د خپل دريځ د پياوړتيا لپاره هلې ځلې کوي، اوس ښځې کولای شي د هيواد د سرنوشت په ټاکلو کې له نارينه وروڼو سره په گډه پرېکړه وکړي په ښوونځيو، پوهنتونونو او د هيواد د لوړو زده کړو په مؤسسو کې زده کړه او يا تدريس وکړي. لنډه دا چې اوس ښځو ته ترپخوا زيات په ټولنې کې د خپل مسؤليت او دندو د پرمخ وړلو لپاره زمينه برابره شوې ده. لکه څنگه چې دمخه ورته گوته ونيول شوه، په هيواد کې د يو شمېر نامنلو دودونو له امله په تېره بيا په کليو او بانډو کې د ښځو ژوند لا هماغسې تريخ دی، د خپلو نارينه خپلوانو د بدو دروند پيټې پر اوږو وږي، د قومونو او کورنيو ترمنځ د لانجو او ناندريو د له منځه وړلو لپاره د يوې متاع په څېر په بدو کې ورکول کيږي، په ځينو حالتونو کې له خپلې خوښې پرته واده ته اړ اېستل کيږي، د مېړه له مړينې وروسته د مېړه د کورنۍ له يو نارينه غړي سره، که زوړ وي يا کوچنی، بيا واده ته اړ اېستل کيږي، کونډه د لېوره ده؛ له داسې ډېرو ناخوالو سره مخامخ دي چې هوارېدو ته يې زيات کار او زيار ته اړتيا شته. دا کار او زيار يوازې د ښځو او مېرمنو دنده نه ده، بايد نارينه تر ښځو زيات په دې لاره کې مخکښ رول ولوبوي، چې په دې توگه په پای کې يوه هوسا، نیکمرغه، خوشاله او له هره اړخه يوه انساني ټولنه جوړه شي.

خو له خپل کاره بايد لاس وانه خلي. د تېرو دوولسيزو په هره برخه (حقوق، دولت داري، فرهنگ او ادب کې) ښځې ښې ځلېدلې دي خورا لوی او ښه کارونه يې سرته رسولې. په نړۍ والو غونډو، کنفرانسونو کې يې گډون او ويناوې کړې له خپل همکار، پلار، ورور، مېړه سره اوږه په اوږه درېدلې دي؛ خو لا هغه ځای ته نه دي رسيدلي چې نارينه دي. په ادب کې چې موږ کومې ښځې له مخکې يادوو ډېرې نه دي، اوس په ادب کې د ښځو برخه په پراخېدو ده؛ خو لا هم خپل احساسات او هنر په مستعار نامه خپروي، اوږوي او بيا يې هم ټولنې ته وړاندې کوي. زموږ په پښتو ادب کې ډېره يادېدونکي د ميوند ملالې لنډۍ

که په ميوند کې شهيد نه شوې
خدايږو لالیه بې ننگۍ ته دې ساتينه

ده، چې په خپلو احساساتو يې زموږ غازيان بريالي کړل. ولې نورې داسې مېرمنې نشته چې ناگټلې جگړه په گټلې، ټولنه د اصلاح لور ته او خپل کمزوری شتون په ټولنه کې په يوه مطرح لوري واړوي او هغو ستونزو مخالفتونو ته مخامخ لکه غر ودرېږي هم خپل ځان راتلونکو او نورو ټولو مېرمنو ته د ژوند او کار زمينه برابره کړي دا کار به ممکن يا هم عملاً دوی له ډېرو ټکرونو سره مخامخ کړي؛ خو دا خبره هم بايد له ياده ونه باسو چې يو کار هم بې زحمته نه کيږي. په پښتو ادبياتو کې د ښځو ونډه د پخوا په څېر نه ده؛ بلکې ښه شوې؛ خو لا هغسې نه ده چې حساب پرې وشي اوس هم زموږ پښتنې شاعرانې او ليکوالې خپل احساسات په مستعارو نومونو خپروي او ټولنې ته يې وړاندې کوي او نه هم زړه کولای شي چې خپل رښتونی غږ بيان کړي. زما د معلوماتو له مخې په ليکوالو او شاعرانو کې به پروين ملال، صفيه صديقي، شفيقه خپلواک، مينا نظري او څو نورې چې

زلمو ته!

راوزه، له دردو او ارميانو سره راوزه
له علم او له كتاب او له فکرو سره راوزه
له گوټ د انزوانه چې کلونه پکې ناست وې
د ژوند د حقيقت له فلسفو سره راوزه
فرصت د غلېدو بيا زمانې درته درکړې
ميدان د امتحان ته له جلوو سره راوزه
غوږونه له زړو زړو خبرو ستړي شوي
له نويو مضمونو او ترانو سره راوزه
ددې ښکلي وطن د نيمگړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفا او نهضتو سره راوزه
اې ځوانه اې افغانه اې د عصر راز داره
له بشپړ حرارت او له لمبو سره راوزه
سلیمان لایق

غزل

چې نه ساقی، نه میخانه سته زه به چېرې ځمه
نه د سرو ملو پیمانه سته زه به چېرې ځمه
نه هغه ښکلې پخواني خلک په سترگو وینم
نه مې یاران، نه یاران سته زه به چېرې ځمه
نه مې د دار له سره واورېدې د حق سندرې
نه یوه چیغه مستانه سته زه به چېرې ځمه
نه مې له شمعی سره شپه سوه، نه مېلې د گلو
نه سره لمبه، نه پروانه سته زه به چېرې ځمه
نغمې بې سوره دي، له ستوني مې رخ نه راوړي
نه یو غزله جانانه سته زه به چېرې ځمه
نه مې قسمت، نه مې سبا پر ژبه زېږی لري
نه هغه تللې زمانه سته زه به چېرې ځمه
نه د پردې نسیم له پرڅو سره وغوړېدم
نه په وطن کې آشیانه سته زه به چېرې ځمه
نه له خلوته څخه شیخ، نه له مغانه خیام
نه یوه مسه ترانه سته زه به چېرې ځمه
جهاني ستا چې بې په وینو کې شپیلۍ اودلې
نه هغه غر، نه دامانه سته زه به چېرې ځمه
عبدالباري جهاني

غزل

اخبارونو خلک ځپلي د خبرونو ژبه وايي
څوک خبر نه دي په ځان خو د مارونو ژبه وايي
ښه نو چرته د اميد زړه جونگره سړی یوسي
گرچاپېره انسانان د بارانونو ژبه وايي
هر مقتول دلته د لفظ د ماناگانو قرباني دی
هر قاتل د خونړيو کتابونو ژبه وايي
موږ خونه ويل چې ژوند به بيا په شاپرته روان شي
او ښاريان به د ځنگلونو د غارونو ژبه وايي
هو راځي به دې وطن ته يوه داسې زمانه هم
چې هوا به د شهيدو څراغونو ژبه وايي
راځئ موږ به ورته پيل کاندو کيسې د بلو شمو
که حالات د تورتمونو ماښامونو ژبه وايي
دا اجمل څومره ساده دی چې ږندو ته مينه ښيي
د بېمونو په دې ښار کې د گلونو ژبه وايي
اجمل ښکلی

ا ب

از گذشته می آمد

از گذشته می آمد آمدن بهایش بود
 رودکی حضورش بود رابعه صفایش بود
 بوی زنده گی می داد چشم های سرسبزش
 آب زنده گی جاری از غزلسرایش بود
 از گذشته می آمد راه بود اندر راه
 راه می گشود از راه، راه رهنمایش بود
 از گذشته می آمد گویا نکيسا بود
 از زمانه پرویز خسروانه هایش بود
 گاه بارید می شد می نواخت رود از غم
 رود در سرودش بود ماه در صدایش بود
 بو علی نفس هایش گام هایش فردوسی
 کفر بود ایمان بود آن که آشنایش بود
 گام هایش فردوسی با حماسه می آمیخت
 بو علی نفس هایش دانش انتهایش بود
 انتهایش دانش بود ابتدایش دانش بود
 از گذشته می آمد حال هم هوایش بود
 از گذشته می آمد از گذشته می پرورد
 از گذشته می آورد روزگار رایش بود
 داریوش اول بود کاخ خاص آینه
 چشم «آدسا» یش بود چشم «آدسا» یش بود
 تختگاه جمشید از قامتش بلند داشت
 نردبان آن پنهان بود از ردایش بود
 از گذشته می آمد درد بود یا آتش
 حافظ اشک هایش بود کاین همه رهایش بود
 شعر بود یا تاریخ درد بود یا فرهنگ
 بیهقی رگانش بود مثنوی ثنائیش بود
 هم مدرن می پیمود کوچه های هستی را
 هم گذشته گی می کرد نای همنوایش بود
 دست عشق می افراخت پخته می شد و می ساخت
 در نماز آزادی مولوی دعایش بود
 گم ترین تخیل بود بیکران ترین پل بود
 عاشقانه می جوشید شمس، های هایش بود
 از گذشته می آمد حال داشت یا بی حال؟
 از کجا، کجایی بود؟ آن که ناکجایش بود
 از گذشته می آمد کاو نیای دنیا بود
 ناگهان خودش را دید کاین خودش نیایش بود

خالده فروغ

واپسین گرمی آغوش صنوبر بدهید
 تن خونین مرا برده به مادر بدهید
 دست را دست برادر برسانید و پدر
 به تسلا ی دل غمزده اش، سر بدهید
 کفنی از جگر پاره بدوزید به من
 پس از آن روح مرا تا به خدا پر بدهید
 دفتر درس مرا با قلمم دفن کنید
 امتیازش به تفنگ دو ستمگر بدهید
 جهل خود را ته ی دستار جنون بگذارید
 مرگ را بر همگان سهم برابر بدهید
 آیت کشتن ما خوانده به خود فوت کنید
 نام این فاجعه را «دین پیمبر» بدهید
 شهرزاد فکرت

واضح نشد این زندگی با زن چه خواهد کرد
 با زن در این دنیای پر دشمن چه خواهد کرد
 من! مثل سرباز شبیخون خورده ی زخمی
 من! یک تنم، او با همین یک تن چه خواهد کرد
 جان با تن ام در یک نبرد تن به تن، تنها
 در فکر اینکه موقع رفتن چه خواهد کرد
 در حیرتم این دست های خالی من با-
 در یوزه های دست بر دامن چه خواهد کرد
 فهمیده ام با زخم های روی اندامم
 با یک تماس ناگهان سوزن چه خواهد کرد
 این عشق این مضمون سر تا پا پریشانی
 در آخر این داستان با من چه خواهد کرد

مهتاب ساحل

حضرت خدیجه رضی الله عنها

د مؤمنانو مور خدیجه رضي الله عنها د نبي کریم صلی الله علیه وسلم لومړنۍ مېرمن وه، کنیت یې ام هند او لقب یې طاهره وو، د پلار نوم یې خویلد بن اسد بن عبدالعزی بن قصى بن کلاب بن مره نومیده، او د مور نوم یې فاطمه وه. حضرت خدیجه رضي الله عنها د هجرت څخه ۶۸ کاله مخکې په مکه مکرمه کې زېږېدلې وه، د جاهلیت په وخت کې یې نوم طاهره او د لوړ نسب لرونکې ښځه وه.

د خدیجې رضي الله عنها لومړنۍ نکاح د ابو هاله بن نباش تمیمی سره وشوه، د هغه څخه یې دوه زامن پیدا شول چې هاله او هند نومیدل؛ خو چې کله یې خاوند مړ شو؛ نو بیا یې د عتیق بن عابد مخزومي سره نکاح وکړه، د هغه څخه یې یوه لور پیدا شوه چې د هغې نوم هم هند وه؛ خو چې کله یې دویم مېرمن هم مړ شو او په دې وخت کې یې خپل پلار هم له لاسه ورکړی وو له ډېرو سختو مشکلاتو سره مخامخ شوه. د پلار او خاوند تر مړینې وروسته خدیجه رضي الله عنها د ډېرو کړاوونو سره لاس او گړېوان شوه او د ژوند تېرولو ذریعه یې تجارت

و؛ خو د خپلې پانگې لپاره یې کوم سرپرست نه درلود، خپلو خپلوانو ته به یې د یو څه گټې په بدل کې خپل تجارتي مالونه ورکول، هغوی به د گټې په موخه نورو ځایونو ته وړل، په همدې لړ کې یوه ورځ نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یې خپل تره ابو طالب وویل: چې زما سره روپۍ نشته کنه ما به ستا لپاره هم د تجارت په موخه پانگه اچولې وای؛ خو که چېرې د خدیجې رضي الله عنها څخه د تجارت لپاره څه پیسې واخلي؛ نو ډېره به ښه وي. کله چې خدیجې رضي الله عنها د ابو طالب له دې وینا څخه خبره شوه او د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د امانتدارۍ، دیندارۍ، رېښتینولۍ او سپېڅلو اخلاقو څخه لا مخکې ښه خبره وه؛ نو ډېر په زغرده یې په خپله نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته خبر ورکړ چې راشه زما مال د تجارت په موخه د شام لوري ته یوسه او څومره گټه چې زه نورو ته ورکوم د هغو به دوه برابره تاته درکړم! په پایله کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم دا هر څه ورسره ومنل او د شام خوا ته د تلو لپاره تیاری ونيوه چې ورسره د خدیجې رضي الله عنها غلام میسرهم وو. په دې سفر کې میسرهم د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اړه ډېر داسې څه ولیدل چې په عامو خلکو کې نه لیدل کېدل، کله چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم د شام څخه راستون شو، خدیجې رضي الله عنها په خپله د یعلی بن امیه د خور په واسطه نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د خپلې نکاح پیغام ولېږه، نبي کریم صلی الله علیه وسلم هغه قبول کړ، دده دواړو ترونو حمزه او ابو طالب ډېر په خوشاله شول، د نکاح تړلو لپاره دوی دواړه او د کورنۍ نورو مشران د خدیجې رضي الله عنها

کور ته ورغلل، د خدیجې رضي الله عنها پلار خویلد خو له دې وړاندې له دنیا څخه سترگې پټې کړې وې؛ نو یې تره عمرو بن اسد او د کورنۍ نورو مشرانو یې په دې مبارک تړون کې شرکت وکړ، د عمرو بن اسد په مشوره پنځه سوه درهمه مهر وټاکل شو، له دې سره حضرت خدیجه رضي الله عنها د مسلمانانو د مور سپېڅلې مرتبې ته ورسیده. په دې وخت کې د رسول اکرم صلی الله علیه وسلم عمر ۲۵ کاله اود خدیجې رضي الله عنها عمر

۴۰ کاله وه، د رسول اکرم صل الله عليه وسلم سره يې تقريباً ۲۵ کاله داسې تېر کړي دي چې هر وخت به يې حمايت کاوه، حتا کله چې رسول الله صل الله عليه وسلم په پيغمبري مبعوث شو، لومړنۍ مسلمانان هم حضرت خديجه رضي الله عنها ده چې بې له کوم اعتراض او شکه پر رسول الله صل الله عليه وسلم ايمان راوړ او هم به يې رسول الله صل الله عليه وسلم ته دا ډاډ ورکاوه چې ته د قوم هغه څوک يې چې د دوی په غم ځان شريک گڼي، هيڅکله به دوی تاته مشکل ايجاد نه کړای شي. رسول الله صل الله عليه وسلم زيات ورڅخه خوشاله وو. حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي چې هر وخت به نبي کریم صل الله عليه وسلم د حضرت خديجه رضي الله عنها زياته ستاينه کوله.

د خديجې رضي الله عنها فضائل:

خديجه رضي الله عنها هغه سپېڅلې مېرمن ده چې د نبوت نه مخکې د بتانو له عبادت څخه بېزاره وه او د نبوت وروسته يې بيا د نبي کریم صل الله عليه وسلم سره د يوې هوښيارې سلاکارې په توگه د اسلام چارې په مخ وړلې لکه څنگه چې ابن هشام په خپل سيرت کې ليکي: خديجه رضي الله عنها د اسلام په اړه د نبي کریم صل الله عليه وسلم يوه ريښتوني سلاکاره وه. نبي کریم صل الله عليه وسلم يو ځلې داسې وفرمايل: په نړۍ کې غوره ښځې مريم او خديجه رضي الله عنهما دي. همدارنگه په يو بل حديث کې د الله جل جلاله له لوري د جنت زيرې ورکړ شوی دی. يو ځل جبرائيل عليه السلام نبي کریم صل الله عليه وسلم ته راغی او ورته وويل: چې خديجه رضي الله عنها به اوس تاته راشي د هغې سره به په يوه لويښي کې د خوراک يا څښاک شى وي؛ نو چې کله راغله د خپل رب له طرف سلام ورته ووايه او په جنت کې د داسې يوه کور زيری ورکړه چې هغه به له ملغلرو جوړ وي، په هغه کې به هيڅ شور، تکليف او کړاو نه وي. په يو بل حديث کې راغلي چې په جنت کې ترټولو غوره ښځې خديجه، فاطمه، مريم او آسيه رضي الله عنهما دي.

د خديجې رضي الله عنها څخه د رسول الله صل الله عليه وسلم اولادونه:

د ابراهيم څخه پرته د رسول الله صل الله عليه وسلم ټول اولادونه د حضرت خديجه رضي الله عنها څخه وو چې زامن يې قاسم او عبد الله (طاهر يا طيب) نوميدل چې د اسلام څخه مخکې وفات شوي وو او لوني يې رقيه، زينب، أم کلثوم او فاطمه رضي الله عنهما وې چې ټولې په اسلام مشرفې شوې دي.

خديجه رضي الله عنها د نبي کریم صل الله عليه وسلم سره د نکاح کولو وروسته ۲۵ کاله ژوندۍ وه او د نبوت په لسم کال د روژې په يوولسمه نېټه درې کاله تر هجرت وړاندې د ۶۴ کاله او شپږو مياشتو په عمر په مکه معظمه کې د رسول الله صل الله عليه وسلم د طائف تر سفر، د معراج تر واقعي او د لمونځونو تر فرضيت مخکې له دې فاني دنيا څخه سترگې پټې کړې، په هغه وخت کې لا د جنازې لمونځ روا شوی نه و؛ نو ځکه بې له جنازې څخه په حجون نامې ځای کې چې اوس مهال په جنت المعلا سره ياديږي نبي کریم صل الله عليه وسلم په خپله قبر مبارک ته کوز شو او ترټولو لويه خواخوږې يې خاورو ته وسپارله او د دې د وفات سره سم د اسلام په تاريخ کې يو نوی بدلون راغی چې په نبي

کریم صل الله عليه وسلم باندې د مشرکانو له خوا ځورول او کړول تېر شول؛ ځکه چې مخکې قريشو ترډېره بريده د ده په خاطر هم نبي کریم صل الله عليه وسلم ته ډېر څه نه ويل؛ خو اوس دا هم له دنيا څخه لاړه؛ نو دې قريشو مخه هرې خواته خلاصه شوه او نبي کریم صل الله عليه وسلم دغه کال ته عام الحزن يعني د غم کال وويل؛ ځکه رسول الله صل الله عليه وسلم ډېرې پرېشاني په کې برداشت کړي دي او د دې مبارکې تر مرگه پورې رسول الله صل الله عليه وسلم بله نکاح نه وه کړې.

سمیه فاروقي او لاله عثمانی د بی بی سی ۲۰۲۰ کال د مېرمنو په سل کسيز نوملړ کې

منبع: بی بی سی / ژباړن: محمد صابر ژمن

د افغانستان انجونو روباتيک ټيم مشره سمیه فاروقي د بی بی سی ۲۰۲۰ کال د مېرمنو سل کسيز نوملړ ته غوره شوې ده. له تېرو کلونو راهیسې د افغان مېرمنو د پیاوړتیا په برخه کې هلې ځلې شوي دي، هغو په بېلا بېلو برخو کې لاسته راوړنې لرلي دي؛ مگر افغانستان د سنتي ټولنې په درلودلو سره مېرمنې له ګڼ شمېر ستونزو او کړاوونو سره مخ دي چې باید دې ټولو ستونزو په درلودلو سره د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي.

په نړۍ واله کچه د فناوري په برخه کې د یوې افغانې انجونې ځلېدل او لومړي مقام ته رسیدل اکثرو لپاره حیرانوونکې وه؛ مگر مېرمن فاروقي وښوده، چې افغان مېرمنې ډېرې ځانګړتیاوې او استعدادونه لري او د دې لپاره

چې خپل مهارتونه نورو ته روښانه کړي ملاتړ ته اړتیا لري.

د افغانستان روباتيک ټيم مشره سمیه فاروقي ژوند لیک ته په کتو د افغان انجونو استعدادونه د سنتي ټولنې له امله پټ دي، که چېرې دغو مېرمنو لپاره فرست برابر شي، نارینه وو په څېر دوی هم د خلاقیت، جرأت او انګېزې خاوندانې دي.

په ۲۰۱۷ میلادي کال هرات ولایت کې اعلان وشو چې د انجونو روباتيک ټيم تشکیلېږي، په ټوله کې ۱۵۰ انجونو یاد ټيم ته د عضویت اخیستو لپاره برخه واخیسته، دغو انجونو په ازموینه کې ګډون وکړ، چې پایله کې ۲۰ انجونې په ازموینه کې بریالۍ شوې، له یاد ۲۰ انجونو څخه ۶ انجونې روباتيک ټيم ته غوره شوې. دا هغه انجونې وې چې په نړۍ والو مسابقو کې د ګډون لپاره یې لاندې دوه شرطونه درلودل: لومړۍ دا چې د ریاضیاتو، برق او نورو معلوماتو درلودونکې وې او دویم د بهرنیو سفرونو لپاره یې د کورنۍ اجازه له ځان سره درلوده.

یو له دې ۶ انجونو څخه د روباتيک ټيم مشره ۱۷ کلنه سمیه فاروقي وه، چې په هرات کې د یوولسم ټولګي زده کوونکې وه.

سمیه د خپل ټيم د ۵ نورو انجونو سره د روباتيکو مسابقو لپاره ګڼ شمېر هیوادونو لکه امریکا، کاناډا، مکزیک، المان، هالنډ، قطر، امارات او ترکیې ته سفرونه کړي دي. لومړۍ سفر یې د امریکا پلازمېنې واشینګټن ته و، چې د خپل ټيم پر مټ یې وکولای شو د زړورتیا سپین زرو مډال ترلاسه کړي.

هغه روبات چې یاد ټيم جوړ کړی و، د توب د رنګ د تشخیص ځانګړنه یې درلوده، چې د مسابقې قوانینو سره یې سم عمل کاوه.

د روباتيک ټيم انجونو بېلا بېلو هیوادونو ته سفرونه چې د رسنۍ له لارې هم ښودل کېدل ډېرو کمو دا فکر کاوه چې دا هر څه د انجونو د موخې او شایسته ګۍ له امله ده؛ مگر هغه څه چې یاد ټيم ترلاسه کړل له دې فکر او تصور سره توپیر لري.

سمیه فاروقي رسنیو ته ویلي: افغانستان د روبات جوړونې او فناوري په برخه کې شاته پاتې هیواد ده؛ ځکه چې

نوروتہ ورنندی کرو۔

سمیه او تیم یې امنیتي اندېښنې هم لري؛ مگر له دې ټولو سره وایي: موږ پوهېږو څنگه له دې فرست څخه گټه واخلو هغه په دې تاکید کوي چې هره ماته د یوې نوې بریا پیل دی او هیڅ ناممکن کار شتون نه لري.

هغې د بي بي سي له لارې انجونو ته په خطاب کې وويل: مهمه نه ده ستاسو موخه څه ده مهمه دا ده چې څنگه له خپل هدف څخه لاس وانخلي.

لاله عثماني يوه بله افغان مېرمن ده چې درې کاله وړاندې هرات کې ناپېژندل شوې خبره وه؛ مگر هغې په ټولنيزو رسنيو کې نوم مې چېرته دی؟ هشتگ په کارولو کې ډېره ونډه درلوده، چې په دې کار سره يې وکولای شو دې هيواد په سطحه پېژندل شوې خبره وگرځي.

لاله عثمانی ۱۳۹۶ د سرطان ۱۴ نېټه په خپله فیسبوک او ټویټر پاڼه کې د مطلب تر لیکلو وروسته د نوم مې چېرته دی؟ هشتګ ور اضافه کړ. نوموړې دا هشتګ وروسته له څو نورو انجونو سره یوځای پرمخ یووړ تر هغه چې د حکومت، مدني ټولنو او نورو نهادونو توجه یې ځان ته جلب کړه، یاد هشتګ د افغانستان په ټولنیزو رسنیو کې تر ټولو زیات کارول شوی هشتګ نوم له ځانه سره لري.

د نوموړې دا اقدام ددې سبب شو؛ ترڅو د جمهوري رياست دويم معاونيت په خپل ځانگړي قوانينو كمېټه کې د نفوسو د ثبت او شمېرنې د ادارې قوانينو د تعديل طرحه تائيد كړه چې ياده طرحه کې د مور نوم ذكر كېدل په تذكره کې هم شامل و. هغه اعلاميه چې د محمد سرور دانش له مطبوعاتي دفتره خپره شوې دا تعديل د نوم مې چېرته دى؟ هشتگ لپاره يو ښه ځواب و، چې د لاله عثمانې او نورو حق طلبو انجونو او مېرمنو له خوا په لاره اچول شوى وو.

لاله عثماني له هغې وروسته چې د مور نوم په تذکره کې ذکر شو وویل: ډېره خوشحاله ده چې هغه نه سترې کېدونکې هلې ځلې یې چې د نورو مېرمنو سره یوځای د ښځو پر وړاندې د تبعیض او بې عدالتۍ پروړاندې کړي دي ښه پایله لرله او دا لاسته راوړنه به د ښځو د نورو غوښتنو د پیل ښه وي چې د خپلو مشروع حقونو لپاره غږ پورته کوي.

لاله عثماني د هرات پوهنتون له شرعياتو پوهنځۍ څخه فارغه شوې ده، چې د فراغت څخه وروسته يې د رسمي کار ترڅنگ مدني او ټولنيزو فعاليتونو ته هم ادامه ورکړې؛ ترڅو مېرمنو او انجونو ته د برابرې حقونو په باره کې معلومات ورکړي.

خلک یې ورسره بلدتیا نه لري، له همدې امله گڼو ستونزو سره مخ یو. لومړیو کې د خلکو له منفي خبرو سره مخ وو؛ مگر کله یې چې زموږ لاسته راوړنې ولېدې وضعیت ښه شو، اوس اکثره خلک موږ ستایي او منفي خبرې کمې شوي.

د روبات جوړونې ټیم ستونزو یوازې د سنتي ټولنیز چاپیریال شتون نه؛ بلکې بد اقتصادي وضعیت او امکاناتو نه شتون هم د اصلي ستونزو څخه دي چې روباتیک ټیم ورسره مخ دی.

سمیه فاروقی په دې برخه کې وایي: موږ ثابت کار ځای او وسایل کم لرو، کله چې نوی روبات جوړه وو د وسایلو نه شتون له امله مجبور یو د مخکښي روبات وسایل جدا او ترې نه گټه اخلو. موږ حتا د لومړي روبات چې باید سائل شوی وای له منځه یووړ او بل څیز مو ترې جوړ کړ.

دېری بهرنيان فکر کوي افغانان د جگړو په فکر کې دي؛ مگر موږ چمتو يو چی د افغان مېرمنو خلاقيت

نارینه ښوونکي په لاندې تشويقي امتيازاتو کې شامل نه دي

او د ولایتي قومندانۍ د استازي له خوا د تصدیق شوي تشويقي امتیازاتو اسناد بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست ته لېږدول کیږي.

۶- د ماشوم ساتنې امتیاز:

هر ماشوم (له زېږېدنې تر شپږ کلنۍ) ته چې په شخصي معتبرو او یا د کورنیو چارو وزارت په وړکتونو کې تر څارنې لاندې دي پنځه زره (۵۰۰۰) افغانۍ ورکول کیږي. دا امتیاز د کورنیو چارو وزارت ښځینه پولیسو د ماشومانو مراقبت لپاره هر کال تر یوځل نوم لیکنې وروسته ورکول کیږي. د نوم لیکنې معتبر اسناد او مدارک باید بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست ته د ځواب ویلو په موخه د مربوطه ادارې او کورنیو چارو وزارت د انسجام او

دویمه او وروستۍ برخه

۵- د خدماتو د دوام امتیاز

ښځینه پولیسې چې په ټولو نظامي رتبو کې خدمت کوي د کال پنځوس زره (۵۰۰۰) افغانۍ مستحقې دي، که چېرې دا کلنۍ امتیاز د یو کلنې خدمتي دورې په پای کې ورنه کړل شي؛ نو د سپټمبر په میاشت کې ورکول کیږي. هغه ښځینه پولیسې چې حد اقل شپږ میاشتې د سپټمبر میاشت پورې یې دنده ترسره کړي وي د یو کلنې خدمتي دورې تر پشپړېدو وروسته د یاد امتیاز مستحقې دي. د ولایتي قومندانۍ جلب و جذب او پېژند مدیریتونه مکلف دي؛ ترڅو د ښځینه پولیسو لیست د تصدیق او تائید لپاره عمومي جلب و جذب او پېژنتون قومندانۍ ته واستوي

لپاره له هیواد څخه بهر دي، دی. دا امتیاز یوازې د هغو بنځینه پولیسو لپاره چې په داخل کې د درملنې امکان نه لرلو په خاطر د پولیسو د روغتون تر تصدیق وروسته بهر ته لېږدول کیږي دی. د کورنۍ د یو بل غړي یا بنځینه سرتیري، ساتنمن او افسر پولیسو چې له ناروغ سره بهر ملتیا کوي، یوازې سفريه او د طیارې کرایه ترلاسه کوي نور هېڅ ډول امتیاز د ملتیا کوونکي لپاره نشته.

پورتنی مصارف نه باید له یو لک و شپږ دیرش زره و اته سوه و لس (۱۳۶۸۱۰) افغانۍ څخه زیات شي او د مصرف شویو پیسو یادابنت باید هیواد ته تر راتګ وروسته جوړ کړي. اته شپيته زره څلور سوه پنځه (۶۸۴۰۵) افغانۍ د سفر په پیل کې ورکول کیږي، د مصرف شویو پیسو بېل هیواد ته تر راتګ وروسته سپارل کیږي، له دې وروسته جوتېږي که چېرې تر ټاکل شوي نرخ (۱۳۶۸۱۰) پورې بل قسط ته اړتیا وي، پاتې پیسې ورکول کیږي.

۱۰ - هغو بنځینه پولیسو ته چې په محبسونو، توقیف ځایونو او نظارت خونو کې دنده اجرا کوي:

دا پنځه زره (۵۰۰۰) افغانۍ میاشتنی امتیاز د هغو بنځینه پولیسو د قدردانی لپاره دی چې د محبسونو په ستونزمن چاپېریال کې دنده ترسره کوي. د هغو بنځینه پولیسو لیست چې په نظارت خونو کې دنده اجرا کوي او د پورتنی امتیاز لپاره واجد شرایط وي باید د مربوطه امنیه قومندانۍ له لوري بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست ته تر استولو وړاندې د پرداخت لپاره تائید او تصدیق کړي.

د هغو بنځینه ملي پولیسو لیست چې په نظارت خونو او محبسونو کې دنده ترسره کوي او د پورتنی امتیاز لپاره واجد شرایط وي بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست ته تر لېږدولو وړاندې باید د نظارت خونې او محبسونو عمومي قومندانۍ له خوا د پرداخت لپاره تائید او تصدیق شي.

د ټولو تشویقي امتیازاتو اسناد تر پرداخت مخکې د کورنیو چارو وزارت د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست د مالي ادارې له خوا ترتیب او راټولېږي.

د ساتنمن نور حیاء او م. ن. ورا (چې په ۲۰۱۷ میلادي کال بدخشان کې د طالبانو له خوا ووژل شوې) په یاد کې؛ هغه مېرمنې چې شهید یا هم ټپي کیږي او له همدې امله نه شي کولای دندې کې حضور ولري، په داسې حال کې چې مخکې له وژل کېدو څخه د تشویقي امتیازاتو مستحقې ګڼل شوې وي، خپل امتیازات چې مستحقې یې وې ترلاسه کوي، د شهید شوې مېرمنې امتیازي پیسې د کورنۍ یو بل غړي ته سپارل کیږي. د تفتیش عمومي ریاست د یادو اجراتو (چې په قانون او معیارونو برابر وي) نظارت کوي.

د کورنیو چارو وزارت د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست د یاد کوډ ارتباطي دفتر ګڼل کیږي.

تعلیمي ریاست له خوا ترتیب او تائید شي، ترڅو د نورو امتیازاتو ترڅنګ له یاد امتیاز څخه هم برخمن شي. یاد امتیاز د اپریل په میاشت کې ورکول کیږي او هغه بنځینه پولیسې ترې برخمنې دي چې عملاً په دنده بوختې دي.

۷ - د استوګن ځای / کرایې امتیاز:

دا امتیاز یوازې هغو بنځینه پولیسو ته منسوب دی، چې له نورو ولایاتو څخه استخدام شوي وي او همدارنګه په بادغیس، غور، هلمند، خوست، پنجشیر، ارزګان، کاپسا، بغلان، پروان او زابل ولایتونو کې د خدمت کولو لپاره حاضر وي. هغه بنځینه پولیسې چې مخکې ذکر شويو ولایاتو کې استخدام شوې وي او همدې ولایتونو ته چې اصلي استوګن ځای یې وي خدمت لپاره ځي له یاد امتیاز څخه برخمنې نه دي.

هغه بنځینه پولیسې چې نوې استخدام شوې وي او هغو ولایاتو ته چې د بنځینه پولیسو جلب و جذب په کې ستونزمن وي میاشتنۍ اولس زره (۱۷۰۰۰) افغانۍ د استوګن ځای لپاره ورکول کیږي.

د استوګن ځای او کرایې امتیاز باید د بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست تر تائید وروسته د کورنیو چارو وزارت مالي ریاست څخه ورکړل شي. دا امتیاز د دولس میاشتو لپاره دی یعنې شخص باید تر یو کال پورې هماغه ساحه کې پاتې شي او خپله دنده مخته یوسي. دا ورکول شوی امتیاز باید تر مکتوبي تعهد وروسته صورت ومومي. هغه بنځینه پولیسې چې ولایاتو ته استول کیږي په کال کې یې شمېر باید تر پنځوسو زیات نه شي.

۸ - د معرفي کوونکي امتیاز:

دا درې زره څلور سوه (۳۴۰۰) امتیاز د کورنیو چارو وزارت هغو ۶۰۰ کسانو نارینه او بنځینه طبقې لپاره دی چې یوه مېرمن بنځینه پولیسو ته جذب او معرفي کړي، یاد امتیاز د یو ځل لپاره دی، کله چې معرفي شوی کس قرار داد لاسلیک او پر زده کړه پیل وکړي د امتیاز وړ کیږي. هر شخص کولی شي پنځه نمره معرفي کړي. د جلب و جذب عمومي قومندانۍ د معرفي کوونکي شخص د نوم تائید اود استخدام شوې مېرمن د معلوماتو مسؤل دی او مخکې له دې چې د کورنیو چارو وزارت مالي ریاست یاد امتیازات ورکړي باید د جلب و جذب عمومي قومندانۍ یاد اسناد د تائید لپاره بشري حقونو، ماشومانو او ښځو چارو ریاست ته وسپاري.

پورتنی امتیازات هغه وخت ورکول کیږي، چې د معرفي شوې مېرمن د اړتیاوو، غوښتنو او پوښتنو پروسه بشپړه او لومړنیو زده کړو څخه فارغه شي.

۹ - له هیواد څخه بهر د ناروغ شخص د درملنې مصارف:

دا امتیاز یوازې د سفر پرمهال د خوراک، د موټر کرایې، استوګن ځای او نورو اړتیا وړ خپزونو لپاره دی. دا امتیاز د ناروغ شخص او د کورنۍ د یو بل غړي یا هم د بنځینه سرتیري، ساتنمن او افسر پولیسې لپاره چې د درملنې

رئیس جمهور غنی:

نقش زنان در ادارات با گذشت هر روز برجسته‌تر می‌شود

◇ ننگیالی اچکزی

رویداد خشونت علیه زن از ماه جدی سال گذشته تا ماه سنبله سال جاری در کشور، مورد تحقیق قرار گرفته است.

او افزود که شیوهی کلاسیک تحقیقات این بود که تنها برای مجازات مجرم و متهم استفاده می‌گردید، مزیت گزارش تحقیقی متذکره این است که برای بهبود پالیسی عامه، ترتیب استراتیژی، مقررہ‌ها، قوانین و برنامه‌های ملی استفاده شده می‌تواند. لوی خرنوال کشور خاطرنشان کرد که در این تحقیق جرایم خشونت علیه زن، در روشنایی قوانین کشور و اسناد بین‌المللی و تعهدات افغانستان، به گونه‌ی مسلکی ارزیابی شده است. حسینہ صافی سرپرست وزارت امور زنان در صحبت‌های

جلالتمآب محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری اسلامی افغانستان روز چهارشنبه (۱۹ قوس) در نشست که به مناسبت ارائه‌ی گزارش تحقیقی لوی خرنوالی تحت عنوان «وضعیت خشونت علیه زن در سطح کشور» برگزار شده بود، اشتراک و سخنرانی کرد.

در این نشست که بانوی اول کشور، امرالله صالح معاون اول ریاست جمهوری، شماری از اعضای کابینه و خرنوالان زن حضور داشتند، ابتدا محمد فرید حمیدی لوی خرنوال کشور در رابطه به گزارش تحقیقی وضعیت خشونت علیه زن، معلومات ارائه کرد. لوی خرنوال گفت که این گزارش تحقیقی به اساس هدایت رئیس جمهور به منظور یافتن عوامل خشونت علیه زن در افغانستان، تهیه شده است و در آن ۲۴۳۵

میکنند، نه تنها زن، بلکه فرزندان شان را آسیب می‌رسانند. زیرا تمام تحقیقات بین‌المللی نشان می‌دهد؛ در خانواده‌ای که خشونت باشد، چند نسل آن از نگاه روحی آسیب می‌بیند. باید به نسل جوان و خانواده منحیث بنیاد اجتماع توجه صورت گیرد.

رئیس‌جمهور کشور همچنان گفت: «هدایت من به تمام ادارات و مسؤولان این است که به‌خاطر تقویت مناسبات خانواده‌گی و ایجاد فضای مناسب، همکاری نمایند.»

او افزود که ایجاد فضای احترام، اعتماد و حمایت متقابل، یکی از خواسته‌های اساسی جامعه‌ی افغانستان است و باید به همین منظور تماماً دست به دست همدیگر بدهیم.

رئیس‌جمهور غنی، خطاب به زنان افغان، گفت که وحدت بی‌پیشینه‌ی نهاد ریاست‌جمهوری به شما اطمینان حمایت دوامدار را می‌دهد. ما جرأت اتخاذ تصمیم، همت فیصله‌های دشوار و اراده‌ی تطبیق فیصله‌های خود را داریم.

رئیس‌جمهور غنی تأکید کرد: «افغانستان را که ما و شما می‌خواهیم، آن را عملاً همه‌ی ما خواهیم دید و آن افغانستان را که دیگران می‌خواهند، هیچ‌کسی بالای ما به‌زور تحمیل کرده نمی‌تواند.»

خود، از لوی‌خارنوالی به‌خاطر انجام این تحقیق تشکر کرده، گفت که جوانان و زنان افغان مدیون حمایت همیشگی شما هستند، اما بهبود و اصلاح سیستم به توجه بیشتر ضرورت دارد تا قدم به قدم مشکلات و موانع در برابر زنان، به‌گونه‌ی اساسی از میان برده شود.

رئیس‌جمهور کشور در این مراسم گفت: نقش زنان در ادارات با گذشت هر روز برجسته می‌شود، تا جامعه‌ی افغانی به جامعه‌ی قانون‌محور و عدالت‌محور مبدل شود و این بدون توجه به زنان تحقق نمی‌یابد.

رئیس‌جمهور همچنان گفت که تمام مورخین اجماع دارند که پیامبر بزرگ اسلام یکبار هم بالای زن دست بلند نکرده است، زیرا در دین مبارک اسلام خشونت علیه زنان جای ندارد و آنانی که دست به خشونت می‌زنند، در مقابل سیرت نبوی (ص) قرار دارند.

رئیس‌جمهور کشور خاطرنشان کرد که در عرف ملی ما خشونت وجود ندارد، فرهنگ ما باید احیا شود و این تنها وظیفه‌ی دولت نیست، باید جامعه‌ی ما در این راستا بسیج شود. بدون بانوی اول کشور پیشبرد زنده‌گی و دست‌آوردها برایم دشوار بود، من بالایش افتخار می‌کنم.

رئیس‌جمهور غنی با تأکید گفت که تضاد میان زن و مرد قابل قبول نیست و آنانی که در برابر زنان خشونت

دختران دایکندی با موترسایکل رانی به جنگ علیه خشونت می روند

◆ ننگیالی اچکزی

خواستند به دختران خود اجازه دهند استفاده از موترسایکل را

یاد بگیرند تا زنده گی برای آنها راحت تر شود. حدود ۶۰ سال پیش، سازمان ملل متحد روز ۲۵ نوامبر را «روز جهانی منع خشونت علیه زنان» نام گذاری کرد و هر ساله به همین مناسبت و با هدف ایجاد دنیای بهتر برای زنان، کارزارهایی برپا می شود. از جمله هر ساله در دوره ۱۶ روزه از ۲۵ نوامبر تا ۱۰ دسامبر که روز حقوق بشر است، کارزارهایی هماهنگ در راستای جلوگیری از خشونت علیه زنان برگزار می شود.

خشونت در برابر زنان از چالش بسیار جدی به شمار می رود که انگیزه های گوناگون از جمله رسوم و عنعنات کهنه عوامل آن به حساب می آید.

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان هفته ی پیش اعلام کرد که در ۱۰ ماه گذشته ۳ هزار و ۷۷۷ مورد خشونت علیه زنان در این کشور ثبت شده است. البته با احتساب بسیاری از مواردی که هیچوقت اعلام نمی شوند، این آمار به مراتب بالاتر خواهند بود.

به گفته ی مقامات این کمیسیون، شدت خشونت ها امسال نیز افزایش یافته است و ۳۵ درصد موارد ثبت شده شامل خشونت های فیزیکی چون قتل، ضرب و شتم، قطع اعضای بدن، زخمی کردن و کار اجباری است.

ده ها تن از دختران در ولایت دایکندی برای مبارزه با انواع خشونت خانوادگی پیکار آگاهی دهنده ۱۶ روزه ای را برگزار کردند که اجرای برنامه های مختلفی در آن پیش بینی شده است و برگزاری نمایش موترسایکل سواری یکی از این برنامه ها است.

۱۰ دختر جوان در ولایت دورافتاده ی دایکندی، با راه اندازی برنامه ی موترسایکل رانی که در برابر چشمان مردان برگزار شد، شرکت داشتند. این دختران از ولسوالی های میرامور و نیلی برای جلب توجه عموم مردم به حقوق زنان، پشت موترسایکل نشستند. سازمان بین المللی آکسفام از این پیکار پشتیبانی می کند.

به ندرت اتفاق می افتد که زنان در روستاهای دوردست افغانستان سوار موترسایکل شوند، اما استفاده از این وسیله ی نقلیه در مناطق کوهستانی این کشور که جاده های مناسبی برای عبور خودرو ندارند، کاملاً عادی است. هرچند برای بسیاری از مردم، راندن موترسایکل توسط یک زن، امری عادی نیست.

مرضیه همدرد، مدیر اداره ی زنان در ولایت دایکندی می گوید: «نشستن روی موترسایکل کار عجیبی نیست و زنان نیز حق دارند در فضای بهتر، بازتر و مصون تر زنده گی و به کارشان رسیده گی کنند، این برنامه برگزار شده است.» موترسایکل سوارهای دایکندی همچنین از خانواده های دیگر

پارچه های صلح؛

گردهمایی رهبران جوان افغانستان

این جوانان همچنان فرصت یافتند تا با جوانانی از کشورهای جنگ دیده مانند کلمبیا، سریلانکا و رواندا و نیز کشورهای که در صلح و آرامش زنده گی می کنند، مانند سوئیس و آمریکا، گفت و گو و تبادل افکار کنند.

امید شریفی، رییس نهاد هنرسلار گفت: «در این شرایط که حلقه ی خشونت، ما را در کابل محاصره کرده و این حلقه هر روز تنگ تر می شود و جوان های ما را می کشد، خیلی مهم بود که این حلقه ی محاصره شکسته می شد.

برگزاری این کنفرانس و این که جوانان از تمام افغانستان می آیند و باهم می نشینند و موسیقی می نوازند، نقاشی می کنند، گپ می زنند و آواز خود را بلند می کنند، طبعاً حلقه ی محاصره ی خشونت را می شکنند. این کنفرانس در این شرایط به جوانان ما که در مملکت اکثریت است، یک نیرو می بخشد و روزنه ی امید ایجاد می کند. با وجود تهدیدهای بسیار بالای امنیتی ما این کنفرانس را به همین دلیل با عزم راسخ برگزار کردیم.»

جوانان افغان از طالبان، حکومت افغانستان و جامعه ی جهانی نیز «با قاطعیت خواستار آتش بس سراسری» برای ساختن آینده کشورشان شدند.

به نظر می رسد که سال آینده سال مذاکره و گفت و گو برای صلح در افغانستان باشد که در صورت به نتیجه رسیدن پیمان صلح، می تواند زمینه ی گفت وگوهای بیشتر را برای حفظ صلح در پی فراهم کند. جوانان افغان می توانند نقش تعیین کننده ای در این روند بازی کنند.

گردهمایی چهار روزه «رهبران جوان افغانستان» در شرایط حساس امنیتی و سیاسی در کابل به کارش پایان داد و بر ضرورت گفت و گوی جوانان کشور درباره ی امنیت، صلح و جنگ، آتش بس، سلامت روانی و آزار و اذیت روحی مردمان افغانستان تأکید ورزید.

افغانستان جامعه ی جوانی دارد که به گفته ی سازمان ملل متحد ۶۳ درصد مردم آن کمتر از ۲۵ سال سن دارند و این شمار، بالغ بر ۲۷ میلیون نفر است. سمت و سودادن به حضور و هویت این جوانان برای برقراری امنیت و توسعه ی کشور ماموریت سنگینی است.

گردهمایی رهبران جوان از سوی نهاد «هنرسلار» در هتل اینترکنتیننتال کابل برگزار شد و ۱۳۰ جوان افغان از ۱۲ ولایت کشور و نماینده گان جوانان مهاجر از کشورهای آمریکا، استرالیا و آلمان در آن حضور داشتند.

شرکت کننده گان در گردهمایی نتیجه ی کار یک ساله خود در ولایت های خود را در نشست که زیر عنوان «بیا گپ بزنیم» برگزار شده بود، ارایه کردند، تا با تعامل با یکدیگر به تقویت فرهنگی مناطق شان کمک کنند.

در اعلامیه ی پایانی این برنامه که از سوی نهاد هنرسلار برگزار شده بود، آمده است: «در این گردهمایی برنامه های ضروری و مورد علاقه ی جوانان که برای امروز و فردای آنان مهم است، مانند امنیت، صلح و جنگ، مذاکرات بین افغانی، وضعیت اقتصادی کشور و خانواده ها، کاربایی جوانان، بهبود کیفیت آموزش و ترسیم آینده دور و نزدیک جوانان و کشورشان مورد بحث های عمیق قرار گرفت.»

نخستین جنرال زن افغانستان درگذشت؛

جنرال سهیلا صدیق، ناپایان عمر به

خاطر شغل اش ازدواج نکرد

اسماً سپهر

صحت عامه‌ی افغانستان در راستای تقویت نظام، سلامت کشور نیز خدمات شایانی انجام داد و وفات او یک ضایعه‌ی بزرگ در عرصه‌ی طبابت است.

داکتر عبدالله عبدالله، رییس شورای مصالحه‌ی ملی نیز مرگ بانو سهیلا صدیق را یک ضایعه‌ی بزرگ برای مردم این کشور خواند و گفته: «جنرال صدیق نزدیک به نیم قرن برای افغانستان خدمات قابل توجهی انجام داد. کارنامه‌ی درخشان او در بخش پزشکی و نظامی و نقش او در حضور و تثبیت جایگاه زنان در جامعه، ستایش برانگیز و انکارناپذیر است. او هیچ وقت و تحت هیچ شرایطی کشور را ترک نکرد. در دشوارترین روزها در کنار مردم افغانستان ایستاد و برای خدمت به فرزندان این خاک به گونه‌ای خسته‌گی ناپذیر کار کرد. مردم ما خدمات و زحمات صادقانه‌ی او را فراموش نخواهد کرد.»

حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین نیز درباره‌ی مرگ

جنرال سهیلا صدیق که عمر خود را وقف خدمت به مردم و کشورش نمود، روز جمعه (۱۴ قوس) به عمر ۷۲ ساله‌گی در کابل درگذشت.

درگذشت نخستین جنرال زن افغانستان با واکنش‌های جدی رهبران و سیاسیون افغان همراه شد و مرگ او را ضایعه‌ی جبران ناپذیر عنوان کردند.

محمد اشرف غنی رییس‌جمهور کشور، در اعلامیه‌ی مرگ دکتر جنرال سهیلا صدیق، جراح و وزیر پیشین صحت عامه را ضایعه‌ی بزرگی برای جامعه خواند و گفت: «خانم سهیلا صدیق از جمله داکتران و جراحان مجرب، نامدار و از نخستین جنرال‌های زن در کشور بود که سال‌های زیادی عمر خود را در شفاخانه‌ی شهید محمد داود و خان برای درمان بیماران در دشوارترین شرایط سپری کرد.» در اعلامیه‌ی ریاست جمهوری به نقل از آقای غنی آمده است: «مرحومه جنرال سهیلا صدیق، به عنوان وزیر

داوودخان، به رتبه‌ی جنرالی رسید.

خانم صدیق، در آشفته‌ترین وضعیت که افغانستان در آتش جنگ می‌سوخت، نقش مهمی در رسیدگی به مجروحان، در بیمارستان چهارصد بستر ایفا کرد.

جنرال سهیلا صدیق در زمان حاکمیت گروه طالبان کشور را ترک نکرد و در همان زمان نیز به درمان بیماران و مجروحان جنگی ادامه داد.

صدیقه مسعود، خانم احمدشاه مسعود قهرمان ملی کشور، در کتاب «احمد شاه مسعود، روایت صدیقه مسعود»، از خاطره‌ای جنرال سهیلا صدیق یاد کرده و گفته است: «... جنرال سهیلا و خواهرش صدیقه آدم‌های بسیار خوبی بودند، ما چند بار با آن‌ها نهار خوردیم و گاهی اوقات آن‌ها تا نیمه شب با شوهرم (احمد شاه مسعود) بحث می‌کردند.... او (مسعود) درباره‌ی وضعیت زنان از آن‌ها سوال‌های زیادی کرد و می‌دانم که از آن‌ها بسیار می‌آموخت. این اولین باری بود که او با آزادی کامل با زنان تحصیل کرده‌ای افغانستان مباحثه می‌کرد.»

با روی کار آمدن حکومت انتقالی در کشور، خانم صدیق به عنوان وزیر صحت عامه نیز برگزیده شد. او که از چندسال به این سو به بیماری آلزایمر مبتلا شده بود، سرانجام روز جمعه ۱۴ قوس، در سن ۷۲ سالگی در کابل درگذشت.

مراسم تشییع جنازه‌ی جنرال سهیلا صدیق محمد اشرف غنی رییس جمهور، سترجنرال محمد یاسین ضیا لوی درستیز قوای مسلح، جنرالان و افسران و مقام‌های ارشد حکومتی در شفاخانه‌ی شهید سردار محمد داوود خان برگزار و در قبرستان شهدای صالحین شهر کابل به خاک سپرده شد.

بانو سهیلا صدیق در صفحه‌ی فیس‌بوک خود نوشته است: «روان‌شاد دکتر سهیلا صدیق از داکتران مجرب و مردم‌دوست کشور بود که نزدیک به ۴۰ سال از عمر عزیز خود را در راه طبابت و مدتی هم به عنوان وزیر بهداشت، وقف خدمت به کشور و مردم خود کرد. مرگ او یک ضایعه‌ی بزرگ و جبران‌ناپذیر است.»

وزارت صحت عامه‌ی کشور نیز با نشر خبرنامه‌ی نسبت به درگذشت جنرال صدیق ابراز تأسف کرده و گفته که او حدود ۴۰ سال از عمرش را در خدمت به مردم افغانستان گذراند.

رهبری وزارت دفاع کشور نیز نسبت به درگذشت جنرال سهیلا صدیق ابراز تأسف کرده است.

سهیلا صدیق، نخستین جنرال زن در افغانستان و از جمله جراحان لایق که تا سطح رهبری وزارت صحت عامه وظیفه اجرا کرد.

دوکتور سهیلا صدیق در سال ۱۳۲۷ خورشیدی در شهرکهنه‌ی کابل در یک خانواده‌ای بانفوذ به دنیا آمد و تا آخر عمر ازدواج نکرد.

پدرش سردار محمد صدیق خان، که از مقام‌های ارشد حکومت بود، به ضرورت تحصیل دختران اعتقاد راسخ داشت. مادرش نیز در مدرسه‌ی امانیه درس خوانده بود و به شغل معلمی مشغول بود.

خانم صدیق پس از اتمام دروس، راهی دانشکده طب کابل شد. سال دوم تحصیل، با دریافت بورسیه‌ی تحصیلی، به دانشگاه مسکو رفت و در رشته‌ی جراحی دکترا گرفت و پس از بازگشت به کشور، در شفاخانه‌ی نظامی استخدام شد. او نردبان رتبه‌های نظامی را یک به یک طی کرد تا سرانجام، در زمان حکومت جمهوری سردار محمد

یافته‌های هیأت اعزامی وزارت امور داخله از قوماندانان‌های امنیه ولایت بلخ و سمنگان

طریق مدیریت حقوق بشر رسیده گی صورت گرفته که از جمله (۱۸۷) محول سارنوالی گردیده است.

از مرکز حمایتی جلب و جذب قوماندانی کنترل به عمل آمد و طی استعلام‌های جداگانه پیرامون جذب طبقه‌ی اناث و جلوگیری از استخدام اطفال به صفوف قوای پولیس معلومات مطالبه گردید که در پاسخ تحریر داشته اند که در سال ۱۳۹۹ تعداد (۵۰) تن از طبقه‌ی اناث به صفوف پولیس جذب و از استخدام (۳) تن اطفال جلوگیری گردیده است.

در جریان بررسی از چگونه گی طبخ و توزیع غذا و مواد اعاشوی در آشپز خانه و طعام خانه کنترل صورت گرفت که در نتیجه‌ی ارزیابی‌های هیأت اعزامی وزارت امور داخله بر ملا گردید که حفظ الصحه‌ی آشپزخانه‌ی کندک حمایتی قناعت بخش نبوده و سربازان از کمبود غذا نیز شکایت داشته اند.

کنترل از نظارت خانه‌ی قوماندانی امنیه ولایت بلخ: در این سفر هیأت اعزامی وزارت امور داخله‌ی کشور، نظارت خانه ولایت بلخ را کنترل نمودند که به تعداد ۵ تن منسوب اناثیه در این نظارت خانه ایفای وظیفه می‌نمایند. در نظارت خانه، ۶ مظنون تحت نظارت قرار داشتند که از رفتار منسوبین پولیس نظارتخانه ابراز رضایت نمودند.

حفظ الصحه‌ی اتاق‌های نظارتخانه درست نبوده، کمپل، رو جایی، بالشت و فرش به صورت درست اکیال نگردیده و برای پرسونل البسه‌ی زمستانی توزیع نشده که نظارت شده‌گان و پرسونل در این مورد شاکی بودند.

به اساس پلان منظور شده‌ی سال مالی ۱۳۹۹ و پلان نظارتی ریاست حقوق بشر، امور زنان و اطفال وزارت امور داخله‌ی کشور، هیأتی به منظور کنترل و نظارت از وضعیت حقوق بشری توقیف خانه‌ها و نظارت خانه‌ها، نقض حقوق بشری و چگونه گی فراهم آوری سهولت‌های لازم کاری برای قشر اناث در مطابقت به حکم مقام عالی ریاست جمهوری، استفاده از تأسیسات ساخته شده برای منسوبین اناثیه، عملکرد شوراهای پولیس اناثیه، نظارت از چگونه گی جذب اطفال در صفوف پولیس ملی، وضعیت حقوق بشری اطفال شامل کودکستان‌ها، دست آوردها و چالش‌های مدیریت‌های حقوق بشر به قوماندانی‌های امنیه ولایات بلخ و سمنگان سفر نموده و پس از نظارت و بررسی، گزارش یافته‌های خویش را به شرح زیر به وزارت امور داخله ارائه نمودند.

قوماندانی امنیه ولایت بلخ: یافته‌های هیأت اعزامی وزارت امور داخله از قوماندانی امنیه ولایت بلخ حاکی از آن است که مدیریت حقوق بشر قوماندانی این ولایت در ساختمانی با تمام امکانات که از طرف اداره‌ی سیستمیکا ساخته شده، بود و باش دارد، اما آنچه به عنوان یک خلأ در آن دیده شد این که در ولایت بلخ با نفوس زیاد که دارد، برای رسیده گی به مسایل حقوق بشری تنها یک تن به حیث مدیر حقوق بشر و یک تن در یور در این بخش ایفای وظیفه می‌نمایند که به هیچ وجه نمی‌توان به اهداف کلی دست یافت.

طی سال ۱۳۹۹ برای تعداد (۸۹۴) قضایای مختلف النوع از

سمونوال سیدشفیع الله سادات رییس هیأت اعزامی نیز در مورد کود تشویقی، تشکیل شورای انائیه و کود ظاهری منسوبین انائیهی پولیس معلومات ارائه کرد.

پس از آن بر اساس یک انتخابات آزاد و سری خارمن صغرا، به اکثریت آرا به حیث رییس، لمړی خارن زهرا، به حیث معاون و دوهم ساتنمن لیلی، به حیث منشی شورای انائیه انتخاب گردیدند.

کنترول از مرکز تربیوی پولیس ولایت بلخ: هیأت اعزامی وزارت امورداخله به تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۲ از مرکز تربیوی پولیس بلخ دیدن نموده و چگونه گی پلان کاری بخش های مختلف این مرکز را مورد نظارت و ارزیابی قرار دادند.

سمونوال بسم الله کریمی، معاون مرکز تربیوی پولیس در مورد اهداف و پلان کاری شان به هیأت معلومات ارایه نموده، از کار و فعالیت منسوبین اناث پولیس در این مرکز ابراز قدردانی کرده و اطمینان دادند که در خدمت هم مسلکان قرار خواهند داشت.

او تأکید کرد که همکاری همه جانبه با منسوبین پولیس انائیه در این مرکز صورت می گیرد.

نظارت و کنترول از بخش های مختلف قوماندانی امنیه ولایت سمنگان:

هیأت موظف وزارت امور داخله، به تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۴ در سفری به ولایت سمنگان از قوماندانی امنیه و مدیریت حقوق بشر بازدید نموده و پلان کاری این اداره را مورد ارزیابی و کنترول قرار دادند.

مسوولان قوماندانی امنیهی ولایت سمنگان برنامه های کاری شان را برای اعضای هیأت شرح دادند.

هیأت مذکور، نظارت خانه ی آن قوماندانی را مورد کنترول قرار داده و با افرادی که در نظارت خانه تحت توقف قرار داشتند

کنترول از محبس انائیه و ذکور؛ در محبس ولایت بلخ به تعداد ۴۷ تن طبقه ی اناث در چهار اطاق بودوباش داشتند و اطفال شان نیز در کودکستان محبس به سر می برند. همچنان محبوسین اناث از رفتار منسوبین انائیهی پولیس و غذا رضایت کامل داشتند.

آشپزخانه ی محبس انائیه منظم بوده و تنها از ناحیه ی کمبود سیت های تیلیفون که از طریق مدیریت صنعتی اكمال می شود شکایت داشتند.

هیأت اعزامی وزارت امور داخله، محبس ذکور قوماندانی پولیس بلخ را نیز مورد نظارت و کنترول قرار داد. افراد تحت نظارت در محبس از برخورد کارمندان رضایت کامل داشتند و سهولت های نیز برایشان در نظر گرفته شده که بابت آن از مسوولان ابراز قدر دانی کردند.

اما یافته های هیأت اعزامی وزارت امور داخله نشان می دهد که ساختمان محبس متذکره از لحاظ امنیتی در محل مناسب موقعیت ندارد، بنا ضرورت است تا ساختمان معیاری که گنجایش و ظرفیت بیشتر محبوسین را داشته باشد ساخته شود.

ملاقات با منسوبین انائیهی فرماندهی پولیس ولایت بلخ: به تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۱ انتخابات شورای انائیه با حضورداشت هیأت متذکره، مدیر حقوق بشر و ۳۷ تن منسوبین انائیه برگزار گردید.

نخست سمونمل شکرالله همره، عضو هیأت اعزامی وزارت امور داخله، در مورد اهمیت تشکیل شوراها و نقش خانم ها در صفوف نیروهای پولیس ملی وزارت امورداخله و همچنان مبارزه ی خانم ها با عرف و عنعنات و جامعه ی سنتی صحبت نموده معلومات ارائه نمودند.

صحبت نموده که آن‌ها از برخورد مسوولان ابراز رضایت نمودند.

هیأت وزارت امور داخله پس از بررسی و ارزیابی یک سلسله نواقصات که در ژورنال‌های آن وجود داشت جهت بهبود آن به سرپرست نظارت‌خانه‌ی رهنمایی لازم ارائه کردند.

کنترل از طعام خانه و آشپزخانه‌ی قومندانی: یافته‌های هیأت نشان می‌دهد که آشپزخانه منظم و پاک و اعاشه مطابق تابلوی یومیه برای پرسونل توزیع می‌شود. میوه و ترکاری برای ۴ نفر جداگانه بسته بندی شده روی میزها قرار داشت. سربازان، ساتنمنان و افسران در رابطه به اعاشه هیچ شکایت نداشتند.

کنترل از محبس ولایت سمنگان: همچنان هیأت اعزامی وزارت امور داخله، از محبس مرکزی ولایت سمنگان دیدن نمودند. در این محبس در مجموع به تعداد ۳۲۴ زندانی ذکور و اناث قرار دارند و به تعداد ۵۹ طفل در حجز به سر می‌برند، از جمله به تعداد ۱۸ تن آن اناث که دارای ۳ اطاق که در هر اطاق ۵ تا ۶ نفر نگهداری می‌شوند. به تعداد ۸ طفل همراه مادرهای شان بودوباش دارند.

محوطه‌ی آن با دیوار جداگانه احاطه شده است. محبوسین از برخورد و رفتار پرسونل محبس راضی بودند. در محبس ذکور به تعداد ۳۰۶ تن در دو بلاک نگهداری می‌شوند، زندانیان هفته‌ی یک بار با پایاوزه‌های شان ملاقات می‌کنند و همچنان برای آن‌ها نیز کورس تفسیر قرآن شریف و سواد آموزی ایجاد شده است.

همچنان نماینده‌گان محبوسین از رفتار و برخورد پرسونل محبس و توزیع اعاشه به صورت کامل ابراز رضایت داشتند. جلسه با منسوبین انائیه‌ی قومندانی امنیه ولایت سمنگان: در جلسه‌ای که هیأت اعزامی وزارت امور داخله با ۲۲ تن منسوبین انائیه قومندانی امنیه ولایت سمنگان داشتند، در مورد حقوق خانم‌ها و اهمیت نقش این قشر در تشکیل نظام و همچنان در مورد اهمیت شورا و کارکرد شورایی انائیه به آن‌ها معلومات ارائه نمودند.

سمونوال شفیع الله سادات رییس هیأت اعزامی، در مورد

کودتشویقی و کود ظاهری خانم‌ها معلومات ارائه نمود. در این جلسه در مورد برخورد مسوولان با منسوبین انائیه، از آنان سوالاتی مطرح شد که همه منسوبین از کارکرد و برخورد رییس شورا ابراز رضایت نمودند.

در ختم جلسه به اکثریت آرا مدیر حقوق بشر به حیث رییس شورای پولیس انائیه با معاون و منشی از طرف منسوبین انائیه آن قوماندانی انتخاب شدند.

قبلاً برای منسوبین انائیه کدام ساختمان کاری که بتواند مشکلات خانم‌ها را از لحاظ دفاتر کاری، اطاق استراحت، تشناب‌های جداگانه حل کند وجود نداشت، اما اکنون به اثر توجه شخص قوماندان امنیه این ولایت، آقای سمونوال عبدالله گارد، یک ساختمان یک منزله برای مدیریت حقوق بشر و مدیریت حقوق پولیس ساخته شده که به زود ترین فرصت در اختیارشان گذاشته خواهد شد.

البسه‌ی زمستانی تا کنون برای منسوبین اکمال نگردیده بود همچنان نیاز است تا به منظور ارتقای ظرفیت منسوبین کورس‌های ساتنمنی ایجاد و سربازانی که دارای توانایی باشند به مراکز تعلیمی معرفی گردند.

به اثر تشویق مدیر حقوق بشر، به تعداد هشت تن انائیه به صفت سرباز جذب و به تعداد پنج تن خانم‌ها با سطح تحصیلی لیسانس به کورس افسری معرفی شده است.

نتایج یافته‌های هیأت اعزامی: نظر به وضعیت فعلی کشور جامعه ما به موجودیت پولیس زن اشد نیازمند است، ایجاب می‌نماید تا در حصه‌ی جلب و جذب قشر اناث، مسوولان قوماندانی‌های امنیه بلخ و سمنگان توجه جدی نمایند.

برای هردو نظارتخانه مواد البسوی از قبیل کمپل، دوشک، روجایی و بالشت اکمال گردد.

حفظ الصحه آشپز خانه کندک حمایوی قوماندانی امنیه ولایت بلخ قناعت بخش نبوده، در حصه ترمیم آشپزخانه و سیستم گازی آن اقدامات لازم صورت گیرد.

کمبود پرسونل در مدیریت‌های حقوق بشر هردو قوماندانی محسوس است در قسمت افزایش آن توجه صورت گیرد.

رویا دادرس سخنگوی وزارت امور زنان: تبعیض علیه زنان تنها از طرف مردان نیست، بلکه تبعیض علیه زن از طرف زنان نیز وجود دارد

◇ مصاحبه کننده: سحیه حسینی

و ۹۹ قضیه آزار و اذیت می باشد که از این میان بلند ترین آن قضایای لت و کوب است که نگرانی بزرگی را برای وزارت زنان ایجاد کرده است. آمارهای موجود، نظر به سال گذشته کاهش را نشان می دهد، اما در این میان آمار قتل بلند است. در سال گذشته ۷۲ قضیه قتل داشتیم و امسال به ۱۱۹ قضیه قتل می رسد که ناامید کننده است. عامل اصلی این هم وجود ویروس کرونا و قرنطین بوده است.

س: در کدام ولایت های کشور میزان خشونت ها بلند است و عامل اصلی خشونت ها چه است، آیا در هر ولایت عامل فرق دارد؟

تمهید:

خبرنگار مجله ی پولیس زن، گفتگوی ویژه ی با رویا دادرس، سخنگوی وزارت امور زنان انجام داده و در نخست از او پرسیده که میزان خشونت ها در سال جاری در مقایسه با سال پار افزایش داشته یا کاهش؟

ج: از ۲۵ نوامبر سال گذشته تا ۲۵ نوامبر امسال ۷۲۰۳ قضیه خشونت علیه زنان از سوی وزارت امور زنان به ثبت رسیده است. نوعیت قضایای خشونت متفاوت است که شامل، ضرب و شتم، قتل، فرار از منزل و آزار و اذیت جنسی می شود. از این میان ۱۰۸ قضیه لت و کوب، ۲۷۸ قضیه فرار از منزل، ۵۹ قضیه تجاوز جنسی، ۱۱۹ قضیه قتل

ج: نوعیت قضایا در کل فرق دارد؛ قضیه‌ی قتل بیشتر در ولایت سرپل، بادغیس، غور، لوگر، کابل، بامیان، هرات، بغلان، تخار، دایکندی، جوزجان، فاریاب، نیمروز، لغمان، کندز، کاپیسا، کندهار و سمنگان به ثبت رسیده است. آمار خودکشی‌ها در ولایت‌های بامیان، هلمند، سرپل، فاریاب، غور و بلخ است در ضمن آن مجروحیت بیشتر در بامیان، سرپل و غور می‌باشد. بیشتر این قضایا در مناطق صورت می‌گیرد که تحت تسلط طالبان است، از آن جایی که ما دسترسی در این مناطق نداریم مردان هم به راحتی دست به خشونت می‌زنند. شماری از افراد که مرتکب قتل می‌شوند، پس از انجام قتل به گروه طالبان یک‌جا می‌شوند که ما به چنین قضیه‌ها رسیده‌گی کرده نمی‌توانیم.

عوامل خشونت علیه زنان فقر، عدم خود کفایی زنان، گرفتن طویانه‌ی بالا تمام این‌ها سبب خشونت می‌شود زمانی که یک خانواده دخترشان را مثل یک جنس به فروش می‌رسانند از این‌رو مردان هم مثل یک جنس با او رفتار می‌کنند و انواع خشونت بالای زنان انجام می‌دهند.

س: طی سال‌های گذشته برنامه‌های وزارت امور زنان که سبب کاهش خشونت شده، شامل کدام موارد بوده و در کدام ولایت‌ها به صورت بهتر تطبیق شده است؟

ج: وزارت امور زنان برای جلوگیری از خشونت علیه زنان، برنامه‌ی اطلاع رسانی را برای زنان و مردان دارد، زیرا در گذشته برنامه‌ی اطلاع رسانی و آگاهی‌دهی برای زنان از حقوق شان را داشتیم که سبب شد آمار خشونت بالا برود و در حال حاضر در کنار زنان برای مردان نیز آگاهی‌دهی می‌کنیم، تا مردان حقوق زنان را رعایت کنند. بیشتر اوقات عالمان دین یا اشخاص تاثیرگذار در منطقه ویا هم ولسوالان را در ورکشاپ‌ها دعوت می‌کنیم، زیرا این اشخاص روی مردم تاثیر گذار هستند. ما همیشه حقوق زن را مطابق اسلام خواستیم و هیچ وقت حقوق غربی را خواهان نیستیم. در چهارچوکات اسلام زنان حق تحصیل و کار را دارند، در کنار آن در بخش توانمند سازی زنان از لحاظ مالی تلاش می‌کنیم. که این کار را ما برای سال ۱۴۰۰ در نظر داریم، زیرا وابسته‌گی اقتصادی خود یک معضل برای زنان است که سبب خشونت شده است. رسم‌های بدی که در افغانستان وجود دارد، مانند پوشیدن لباس قیمتی و زیورات قیمتی تمام این‌ها سبب خشونت می‌شود از این‌رو عامل خشونت تنها به مردان وابسته نیست، بلکه خود زنان

نیز در برخی موارد عامل خشونت به‌شمار می‌روند. وزارت امور زنان در پهلوی دیگرکارها، روی تطبیق قوانین منع خشونت علیه زنان، طرح پالیسی برای منع خشونت برای امن ساختن خانه‌ها و دفترها برای زنان کار می‌کند. همچنان ما برای کاهش خشونت علیه زنان، پالیسی‌ای را طرح می‌کنیم که هدف آن شناخت نیازمندی‌های زنان است؛ یعنی که زنان چه نیاز دارند. این پالیسی‌ها در تفاهم با ادارات مختلف تطبیق می‌شود. در ضمن ما یک تعداد قوانین را باز نگری کردیم. مثلاً قانون منع خشونت علیه زنان بازنگری شده است و هم چنان فعلاً کار روی قانون خانواده جریان دارد که چطور می‌توانیم خشونت را از خانواده ریشه کن کنیم. چون یک نگرانی این است که در حال حاضر خانه برای شماری زیادی از زنان امن نیست. ما می‌خواهیم با تطبیق قانون خانواده، صمیمت را دوباره به خانه‌ها برگردانیم. فعلاً کار روی قانون خانواده جریان دارد و در زودترین فرصت نهایی و تطبیق خواهد شد.

س: بودجه وزارت امور زنان در مقایسه با کار و پیکار که این وزارت جهت بهبود وضعیت زنده‌گی زنان افغان انجام می‌دهد، کافی است؟

ج: در گذشته به دلیل این که وزارت امور زنان یک وزارت پالیسی ساز و هماهنگ کننده بود، بودجه کافی نداشت، اما شش ماه می‌شود که این وزارت شکل اجرایی به خود گرفته است. با این وجود هم بودجه کنونی کافی نیست، چون این وزارت برای نیمی از جمعیت افغانستان کار می‌کند، بناً باید بودجه کافی داشته باشد، اما دیده می‌شود که بیشتر بودجه در بخش امنیتی و معارف به مصرف می‌رسد، اما به بخش زنان بودجه خاص تا هنوز اختصاص داده نشده است. برای سال ۱۴۰۰ داد خواهی کردیم تا بتوانیم یک بودجه کافی به دست آوریم، تا به صورت مستقلانه و با دست پر کار کنیم.

س: آن گونه که اشاره کردید، وزارت امور زنان اساساً در گذشته یک وزارت پالیسی ساز بوده است، چند درصد پالیسی‌ها و طرح‌های را که شما ارائه کردید، از طرف اداره‌های اجرایی به خصوص نهادهای که عملی سازی پالیسی‌های شما بودند، طرح‌های تان را عملی کردند؟

ج: سال گذشته سه پالیسی نهایی شد؛ پالیسی حفاظت از زنان در شرایط جنگی که با ادارات مختلف شریک شده و پلان تطبیقی آن نیز آماده شده است. با ادارت که تطبیق کننده ای این پالیسی‌ها بودند؛

یک‌سان قضاوت کرد، از طرف دیگر ما نمی‌توانیم فعالیت تمام انجوها را نظارت کنیم، زیرا انجوها مستقلانه کار می‌کنند. اما آنچه ما از فعالیت انجوها انتظار داشتیم تأثیر گذار نبوده‌اند، زمانی می‌توانیم کارایی لازم را داشته باشیم که تمام موسسات تحت نظر وزارت امور زنان کار کنند، اما در حال حاضر سخت است که از تمام موسسات نظارت داشته باشیم.

س: وزارت امور زنان واحد سوم اداری در بسیاری از ولسوالی‌ها ندارند، شما به مشکلات زنان که در آن مناطق هستند چطور رسیده‌گی می‌کنید؟

ج: ما به جای واحدهای سومی شورای زنان را داریم که اعضای این شوراها به شکل رضاکار هستند. بعضی‌هایشان عضویت نهادهای دارند. مثلاً قضایی که در سطح ولسوالی‌ها اتفاق می‌افتد، به مرکز منتقل می‌شوند. متضررین خشونت از طریق موسسات به مرکز انتقال داده می‌شوند که شبکه‌های زنان است که با ما همکاری دارند و زمانی که در یک ولایت اتفاق رخ می‌دهد با هماهنگی شبکه زنان این رخداد را جهت پیگیری به مرکز منتقل می‌کنیم.

تقریباً ۲۷ مرکز حمایوی در ۳۴ ولایت کشور داریم که این مراکز می‌توانند برای زنان یک جای مصئون باشد. بودجه‌ی این مراکز از طریق موسسات تأمین می‌شود، نظارت و دارالانشایی آن را وزارت امور زنان به عهده دارد. متضررین که جای به زنده‌گی ندارد به مراکز حمایوی فرستاده شده و تا زمانی که قضایای شان حل نشده در آنجا نگهدای می‌شوند.

س: رییس جمهور غنی چندی پیش طرح شورای زنان را ارائه کرد، کار این شورا به کجا رسید؟

ج: شورای زنان به حکم رییس جمهور کشور ایجاد شده و دارالانشای آن را وزارت امور زنان و اداره‌ی امور به عهده دارد. نخستین نشست آن در وزارت امور زنان برگزار شد. پیشنهادهای، نظریات و خواست‌های خانم‌ها جمع‌آوری شد و منتظر نخستین جلسه‌ی رییس جمهور هستیم که برگزار شود.

هدف از ایجاد شورای زنان این است که کارها و فعالیت که برای توان‌مندسازی و مشارکت زنان صورت می‌گیرد تحت نظارت این شورا باشد، تا از حالت پراکنده‌گی بیرون شود. این شورا تحت نظارت شخص رییس جمهور فعالیت می‌کند. آجندای تمام کارکردهای که در بخش زنان صورت می‌گیرد تحت نظر مستقیم رییس جمهور و وزارت امور زنان است. هدف از ایجاد شورا ارتقای ظرفیت و عملکرد مستقلانه‌ی زنان در جامعه می‌باشد.

یک تفاهم نامه امضا شده است. تا از تطبیق این پالیسی‌ها به ما جواب‌گو باشند. پالیسی‌ها تطبیق شد، اما آنچنان که وزارت امور زنان انتظار داشت نشد، به‌خاطری که پالیسی که ساخته شده بود، وزارت بهتر می‌توانست آن را تطبیق کند. معمولاً پیش از طرح پالیسی ما جامعه را نیاز سنجی می‌کنیم و سم‌پوزیم‌ها را در زون‌های مختلف برگزار می‌کنیم. خواست و نیاز زنان را در نظر گرفته پالیسی می‌سازیم، اما زمانی که این پالیسی‌ها با تفاهم با ادارت دیگر تطبیق می‌شود قناعت بخش و مؤثر نیستند.

س: موافق استید که هنوز هم تبعیض در پهلوی خشونت علیه زنان یکی از چالش‌های جدی در برابر زنان افغانستان است؟

ج: تنها تبعیض علیه زن از طرف مردان نیست، بلکه تبعیض زن علیه زن از طرف زنان نیز وجود دارد. در خانواده‌ها حتی بین پسر و دختر تبعیض وجود دارد. در اداره‌ها و در نهادهای تحصیلی نیز تبعیض به شدت جریان دارد.

در بخش تحصیلی بین پسر و دختر در خانواده‌ها تبعیض وجود دارد، در زمان همه‌گیری ویروس کرونا، پسران به راحتی آنلاین درس می‌خوانند، اما برای اکثر دختر خانم‌ها مصارف درس اینترنت که به صورت آنلاین درس بخوانند از طرف خانواده‌های شان داده نمی‌شد. به همین گونه بین مادر و پدر این تبعیض نیز وجود دارد. زیرا حرف پدر بیشتر شنیده می‌شود، اولویت برای پدر همیشه داده می‌شود، اما برای زن چنین حق را نمی‌دهند. . .

س: وزارت امور زنان در راستای مبارزه با تبعیض علیه زنان چه کارهای تا کنون انجام داده و چه برای این معضل اجتماعی روی دست دارد؟

ج: ما به دنبال فراهم‌سازی تبعیض مثبت هستیم و این مشکل را دولت نمی‌تواند از بین ببرد، بلکه خود مردم نیز باید توجه کنند، تا این رفتار تبدیل به فرهنگ شود. با این وجود ما در بخش مبارزه با تبعیض در زمان قرنطین دادخواهی زیاد نمودیم. در کنار این‌ها ما همیشه از زنان حمایت کردیم تا دیدگاه مردم در مقابل زنان تغییر کند.

س: از کارکرد انجوها که در بخش توان‌مندسازی و دادخواهی برای حقوق زنان کار می‌کنند، وزارت امور زنان چقدر راضی است؟

ج: کارکرد انجوها متفاوت است. در مورد فعالیت و دست‌آوردهای همه‌ی انجوها نمی‌شود به صورت

درباره‌ی اختتامیه‌ی کارزار منع خشونت علیه زن تأکید شد؛ آگاهی دهی مؤثرترین راه، برای کاهش خشونت علیه زنان است

◇ یلدا اچکزی

به کاهش خشونت‌ها و مسوولیت‌های‌شان مفید و مثمر می‌باشد.»

خانم مشعل، همچنان تأکید کرد: «با وجود پیشرفت‌های زنان افغان در قسمت مشارکت سیاسی، فعالیت‌های اجتماعی، رشد اقتصادی، هنوز هم جامعه‌ی ما عاری از خشونت نیست، دلیل خشونت‌ها فقر، بی‌سوادی و عدم آگاهی می‌باشد.»

این نهاد در اعلامیه‌ی از حکومت، نهادهای عدلی و قضایی، وزارت امور داخله و سازمان ملل متحد خواسته تا به پرونده‌های خشونت در برابر زنان و مشکل‌های خانواده‌گی آنان رسیدگی شده و با راه‌اندازی برنامه‌های ملی زنان را در رسیدن به عدالت کمک کنند.

آنان همچنان خواستار طرح و تصویب قانون مصوونیت فعالان حقوق بشر نیز شدند.

در همین حال بی‌بی گل غنی، بانوی نخست کشور در پیام که به همین مناسبت فرستاده بود، انتخاب نشدن نامزد وزیران زن را خشونت در برابر زنان عنوان کرده است.

در پیام بانوی نخست آمده است: «طوری که شما همه در جریان هستید که هفته‌ی گذشته با تبدیل نمودن شماری زیادی از رای اعتماد نامزد وزیر زن به رای باطل، پارلمان نه تنها قانون را مراعات ننموده، بلکه مرتکب خشونت علیه زنان نیز شد.»

کارزار ۱۶ روزه‌ی منع خشونت در برابر زن روز پنجشنبه (۲۰ قوس) در کابل پایان یافت. این کارزار از سوی شبکه‌ی زنان افغان به تاریخ ۲۵ ماه نومبر در کابل و چند ولایت دیگر آغاز شد و به مدت ده روز ادامه داشت.

در مراسم اختتامیه‌ی این برنامه، که نماینده‌گان وزارت امورزنان، حج و اوقاف، اطلاعات و فرهنگ و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان شرکت داشتند، سخنرانان بر ضرورت مبارزه در برابر خشونت علیه زنان افغانستان تأکید کردند. مسوولان شبکه‌ی زنان افغان می‌گویند که در کارزار ۱۶ روزه که افزون بر پایتخت در هفت زون کشور؛ شامل ننگرهار، مزار شریف، کندهار، پکتیا، هرات، بامیان و کندز راه‌اندازی شده بود، به طریقه‌های گونه‌گون در مورد منع خشونت به مردم آگاهی‌دهی صورت گرفت.

خانم ماری اکرمی، رییس اجرایی شبکه‌ی زنان افغان در نشست اختتامیه این کمپاین گفت که هدف از برگزاری این برنامه، آگاهی به شهروندان افغانستان در مورد کاهش خشونت علیه زنان بوده است.

روشن مشعل، معاون شبکه‌ی زنان افغان در این نشست گفت: «به باور ما نشر پیام‌ها، نشر پیام‌های صوتی، نشر بلبوردها در آگاهی‌دهی، دادخواهی و در توجه مسوولان

خواهان توجه جدی حکومت در این بخش شدند. آمار کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نشان می‌دهد که از ماه جنوری تا اکتوبر سال ۲۰۲۰ در این نهاد ۳ هزار و ۴۷۷ پرونده خشونت در برابر زن ثبت شده که ۱ هزار و ۲۴۱ آن خشونت فیزیکی است.

این کمیسیون می‌گوید که این رقم در مقایسه به سال پیش حدود ۱۱ درصد کاهش یافته که دلیل آن از دید این نهاد، محدودیت دسترسی به نهادهای عدلی و قضایی و گسترش ویروس کرونا است.

افغانستان جامعه‌ای است که هنوز هم سنت و عنعنات کهنه بر فضای جامعه حاکم است، از خانواده تا اجتماع مسائل سنتی و کهن هنوز هم از جایگاه ویژه‌ای در میان بسیاری از شهروندان کشور برخوردار است، این درحالیست که سنت و عنعنات فرسوده اما حاکم بر افکارشمار از مردم، اساسی‌ترین عامل خشونت در جامعه علیه زنان پنداشته می‌شود. دلیل این ادعا را می‌توان این گونه برشمرد؛ گروه‌های سنتی و افرادی که به سنت‌ها به عنوان ارزش‌ها و باورهای مقدس می‌بینند، حضور زنان در بیرون از خانه و سهم مشارکت این قشر برای شان غیرقابل تحمل است.

مسأله‌ای دیگری که عامل خشونت علیه زنان در افغانستان به حساب می‌آید، ماهیت مردسالار جامعه‌ای افغانی است. مرد جنس برتر جامعه‌ای افغانی است. مرد تعیین‌کننده است. هنوز هم در بسیاری موارد و مسائل تصمیمات مهم از سوی مردان در جامعه اتخاذ می‌شود. زن به عنوان یک جنس ضعیف مطرح است که باید از تصمیمات مردان پیروی کند. عامل سوم خشونت علیه زنان سطح پایین آگاهی مردان و حتا خود زنان جامعه است. سال‌ها جنگ منجر به ویرانی زیرساخت‌های فکری، فرهنگی و آموزشی کشور شده است. بنابر این شهروندان افغانستان هنوز هم به آگاهی‌های لازم در این خصوص نیاز جدی دارند، از همین رو برگزاری دادخواهی‌ها و کمپاین‌های برای کاهش خشونت علیه زنان از نیازهای مبرم جامعه‌ای افغانی به حساب می‌آید و این سلسله برنامه باید ادامه یابد تا روزی افغانستان شاهد کاهش چشم‌گیر خشونت علیه زن باشد.

حسینه صافی، سرپرست وزارت امور زنان در صحبت‌های خود تأکید کرد: «این وزارت در خصوص از میان برداشتن خشونت‌ها علیه زنان با هماهنگی، انسجام و نظارت از کارکردها برای زنان، مؤثریت و توان‌مندی اقتصادی زنان را محور فعالیت‌های خویش قرار خواهد داد.»

از سویی هم گزارش تازه‌ی نهاد تحقیقاتی حقوق زنان و کودکان نشان می‌دهد که ۲۷ درصد شهروندان، قربانیان خشونت علیه زنان را مقصر اصلی خشونت می‌دانند.

سلطان‌علی رحیمی، عضو کمیسیون‌های ولایتی منع خشونت علیه زنان، در نشست «اختتامیه‌ی کارزار شانزده روزه‌ی محو خشونت علیه زنان» در پیوند به واکنش مردم در مورد آزار و اذیت جنسی گفت که ۲۷ درصد از شهروندان، قربانیان خشونت علیه زنان را مقصر اصلی خشونت می‌دانند و حدود ۳۰ درصد دیگر خواستار مجازات قربانیان خشونت هستند.

به باور آقای رحیمی، بیش‌تر شهروندان کشور در پیوند به پرونده‌های آزار و اذیت جنسی، مخالف بیرون‌رفتن زنان هستند.

نرگس جمال مشرف، معاون پروژه‌ی مشارکت گفت، تاکنون ۲۲۸ پرونده‌ی آزار و اذیت از سوی کمیسیون منع خشونت علیه زنان و کودکان در ۳۴ ولایت ثبت و به آن رسیده‌گی شده است.

به گفته‌ی بانو مشرف، در سال گذشته به ۵۵ پرونده‌ی ازدواج‌های زیر سن و اجباری در شش ولایت از سوی وزارت ارشاد، حج و اوقاف رسیده‌گی شده است.

نجلا راحل، معاون انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان در این نشست گفت، با وجود این که نهادهای بسیاری در راستای محو خشونت علیه زنان فعالیت دارند، اما همه‌روژه آمار خشونت رو به افزایش است.

شماری از اعضای کمیسیون منع خشونت در ولایت‌ها و فعالان مدنی، با انتقاد از عدم تطبیق قانون در ولایت‌های‌شان تأکید کردند که عدم تطبیق قانون در بسیاری از ولایت‌ها، عدم ارائه‌ی آمار دقیق و عدم امنیت از جمله بزرگ‌ترین چالش‌ها در کاهش خشونت‌هاست. آنان

کارمندان دارای معلولیت از مشکلات، اهداف و آرزوهای شان می گویند

♦ منبع: کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی

فعلی اکتفا نکرده و اهداف بسیار بزرگتری را دنبال می کند. او می گوید که یگانه هدفش رسیدن به شورای عالی لوی سارنوالی است و تلاش می کند تا به زودترین فرصت بتواند عضویت این شورا (که بالاترین مرجع تصمیم گیری لوی سارنوالی است) را کسب کند.

مشتري دانش در ۲۳ سالگی و با برخورداری از معلولیت جسمی، اولین تجربه‌ی کاری خویش را با تدریس در یکی از مکاتب دولتی آغاز کرد و سپس با پشت کار و علاقه‌مندی زیاد به مسلک سارنوالی، از طریق سه فیصد سهمیه‌ای که مطابق قانون به اشخاص دارای معلولیت اختصاص یافته به اداره‌ی لوی سارنوالی راه یافته است.

خاطره؛ خانواده‌اش را به لحاظ مالی حمایت می کند:

خاطره صافی نیز از ناحیه‌ی هر دو پا دچار معلولیت است که به اجبار با قالب و عصا راه می‌رود. لیکن

این محدودیت هیچ‌گاه مانع پیشرفت وی نشده است. او پس از فراغت از رشته‌ی حقوق حالا یکی از کارمندان اداره‌ی لوی سارنوالی است که به حیث سارنوال ابتدائیه‌ی مبارزه با خشونت علیه زنان وظیفه اجرا می‌کند.

در دوساله‌گی، هر دو پایش از اثر ابتلا به بیماری پولیو فلج می‌شود، اما امیدش به ادامه‌ی زندگی هیچ‌گاهی قطع نمی‌شود. مشتري دانش، دانشجوی ماستری در رشته‌ی حقوق، مطابق به طرزالعمل استخدام اشخاص دارای معلولیت در ادارات خدمات ملکی در اداره‌ی لوی سارنوالی

استخدام گردیده و موفقانه وظیفه اجرا می‌کند. بانو دانش می‌گوید که معلولیت ضعف و ناتوانی نیست و اگر زمینه‌ی کار و فعالیت برای اشخاص دارای معلولیت که قشر بزرگی از جامعه را تشکیل می‌دهند فراهم شود، آنان نیز به پیشرفت‌های زیادی نایل خواهند شد.

«در اوایل زمانی که تازه مقرر شده بودم، اکثر همکاران و مراجعین به توانایی و تخصص‌ام باور نداشتند و فکر می‌کردند تقریری‌ام از سر دل‌سوزی بوده است، اما وقتی متوجه این موضوع شدم، با کار و فعالیت مؤثر، این ذهنیت را تغییر داده و جایگاه خود را به عنوان یک کارمند موفق ثابت کردم.

بانو دانش که اکنون به حیث سارنوال مسلکی ریاست مبارزه با خشونت علیه زن کار می‌کند، با تخصص و اعتماد به نفس بالایی که دارد به جایگاه و بست

شرکت کننده در یکی از بست های لوی سارنوالی مقرر شود. او که به دلیل تهدیدهای امنیتی نمی خواهد هویتش افشا شود، از سایر ادارات می خواهد تا با اختصاص دادن سهم مشخص برای این قشر، تعدادی از آنان را جذب و استخدام کنند.

«بعد از تلاش فراوان و تحمل سختی ها برای ادامه ی تحصیل متأسفانه عده ی زیادی از ارگان های دولتی حاضر به جذب و به کارگیری افراد دارای معلولیت در مشاغل خود نیستند و بیکاری به عنوان بزرگترین معضل این قشر جامعه است.

سهم افراد دارای معلولیت در خدمات ملکی بیش تر شود

عبدالحییب صافی که در سن سه سالگی به دلیل

بیماری پولیو از ناحیه پای چپ دچار معلولیت شده، دانش آموخته ی رشته حقوق است و مطابق سهمیه ی سه درصدی استخدام اشخاص دارای معلولیت در ادارات خدمات ملکی، از طریق رقابت آزاد به

حیث سارنوال مسلکی در ریاست زون غرب لوی سارنوالی کامیاب شده است. اداره ی لوی سارنوالی مطابق به طرز العمل استخدام اشخاص دارای معلولیت، هفتاد تن از افراد دارای معلولیت را استخدام کرده که شصت مرد و ده زن مشمول آن هستند. بر اساس آمار ی که اداره ی لوی سارنوالی ارائه کرده از مجموع هفتاد تن، چهل تن آنان در مرکز و سی تن نیز در ولایات جذب شده اند. کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی مطابق ماده بیست و دوم قانون حقوق و امتیازات معلولین، طرز العمل استخدام اشخاص دارای معلولیت در ادارات خدمات ملکی را تنظیم نموده که بر اساس آن هر اداره ی استخدام کننده مکلف است سه فیصد از بست های خویش را جهت استخدام افراد دارای معلولیت اختصاص دهند.

همچنان بر بنیاد این طرز العمل، در صورتی که رقابت جهت استخدام بین اشخاص دارای معلولیت و افراد غیر معلول باشد، کمیته ی امتحانات مکلف است تا برای معلولین واجد شرایط در بست های سوم و چهارم، پنج نمره ی امتیازی و برای بست های اول و دوم سه نمره ی امتیازی در نظر بگیرد.

خاطره می گوید که معلولیت مانع و محدودیت نه، بلکه باعث پیشرفت در زندگی اش نیز شده است. او برای این ادعایش این گونه دلیل می آورد؛ «در خانواده ی ما دختران اجازه ی تحصیل و کار در بیرون از خانه را ندارند، اما معلولیت باعث شده برایم اجازه دهند تا درس بخوانم و وظیفه اجرا کنم.»

اما نگاه و برخورد همکاران و مراجعین با یک زن دارای معلولیت چگونه است و وظیفه ای که اجرا می کند تا چه اندازه با شرایط جسمی او مناسب است، این سوالات و دغدغه ها با سارنوال صافی در میان گذاشته می شود. او با متانت می گوید که نگاه مثبت و منفی درباره ی شان وجود دارد، ولی از نظریات مثبت استقبال می کند و نظریات منفی را نادیده می گیرد. خاطره قصد دارد در رشته ی حقوق ماستری بگیرد تا به قول خودش به پیشرفت های بیش تری نایل شود.

دوست دارم کار کنم

احمدالله راشد، زمانی که صنف اول مکتب بود، در اثر انفجار ماین دست راست و انگشت دست چپ خود را از دست داد.

پس از این حادثه، دوستان، آشنایان و حتا استادان راشد به این باور بودند که وی به دلیل معلولیت دیگر نمی تواند شامل مکتب شود و به آموزش هایش ادامه بدهد. پدر راشد اما ناامید نمی شود و دوباره او را شامل

مکتب می سازد. آقای راشد تحصیلاتش را تا مقطع لیسانس ادامه می دهد.

راشد اکنون به حیث سارنوال مسلکی در ریاست تدقیق و مطالعات لوی سارنوالی کار می کند، می گوید که برای رسیدن به آرزوها و اهدافش تلاش زیادی کرده و هیچ گاه نگذاشته است که موانع و مصائب جلو موفقیت ها و پیشرفت هایش را بگیرد.

راشد می گوید: «دوست دارم کار کنم و در هر پست و جایگاهی به مردم خدمت کنم.»

بیکاری، بزرگ ترین معضل افراد دارای معلولیت

یکی دیگر از کسانی که از بدو تولد از ناحیه ی چشم راست دچار معلولیت شده نیز با تلاش و پشت کار زیاد از رشته ی حقوق فارغ شده و توانسته از میان ۱۷۰

نخستین جشنواره ملی فیلم لاجورد بامعرفی بهترین های سینمای افغانستان پایان یافت

♦ عبدالجلیل سروش

عهدی زنان، تشریفات خاصی در درون و بیرون محل برگزاری این جشنواره به کار گرفته شده بود و نورپردازی و موسیقی آرام فضای جشنواره را به یک جشن رویایی شبیه ساخته بود. شمار زیادی از سینماگران، هنرمندان، فرهنگیان و چهره های سیاسی در این جشنواره حضور داشتند. جشنواره ملی فیلم لاجورد از اول قوس الی دهم قوس ادامه داشت، فیلم های گزینش شده در این جشنواره در نه محل مختلف شهر کابل به نمایش درآمدند. این جشنواره نخستین ابتکار دولتی برای برگزاری جشنواره های سینمایی در جریان چهار دهه ای اخیر در کشور تلقی می شود.

نگاهی به سینمای افغانستان

سینماها در اوایل صدهی چهاردهم خورشیدی راه شان را در افغانستان باز کردند و به تدریج در دهه ای چهل خورشیدی دوران رشد خود را تجربه کردند. بر اساس معلومات دانش نامه ی «آریانا» بیش ترین سینماها و مکان های فرهنگی در کشور در دهه ای چهل خورشیدی که «دهه ی دموکراسی» نیز نامیده می شود، ساخته شدند. صحرا کریمی، رییس کنونی افغان فیلم می گوید که حدود ۳۸ سینما هم اکنون در سطح کشور وجود دارند که آخرین ساختمان های این بناهای فرهنگی دست کم چهار دهه پیش ساخته شده اند.

سینماهای افغانستان باوجود رشد چشم گیری که در دهه ای چهل داشتند، در چهار دهه ای گذشته دوران رکود را سپری کرده اند. از میان ۳۸ سینمایی که در سطح کشور وجود دارند، هم اکنون تنها دو سینما در کابل عملاً فعال هستند و بیشتر این مکان های فرهنگی ویران یا به محل تجمع معتادان مواد مخدر بدل شده اند. در دو دهه ای گذشته که افغانستان مرحله ی رشد و بالنده گی را طی کرده است، سینماها توجه دولت و نهادهای خارجی را به خود جلب نکرده و ویرانی این مکان های فرهنگی ادامه یافته است.

صحرا کریمی، رییس افغان فیلم می گوید در صورتی که مدیریت این سینماها به افغان فیلم واگذار شود، امکان بهبود وضعیت سینماها در کشور وجود دارد.

نخستین جشنواره ملی فیلم لاجورد که به مدت ده روز به ابتکار ریاست افغان فیلم در کابل گشایش یافته بود، دوشنبه (دهم قوس) با معرفی بهترین های سینمای کشور پایان یافت. مراسم پایانی این جشنواره شام با حضور صدها سینماگر، فیلم ساز، هنرمند، مقام های دولتی و فرهنگیان کشور در کابل برگزار شد. شش حلقه فیلم در بخش های داستانی بلند و کوتاه، مستند بلند و کوتاه، مستند تلویزیونی و انیمیشن عنوان بهترین اثرهای سینمایی کشور را در این جشنواره کسب کردند. فیلم بلند داستانی «سببی از بهشت» از داوود وهاب، مستند بلند «مرغ طوفان» از گرگومیش پرودکشن، مستند تلویزیونی «قندهار» از شبکه ی تلویزیونی تمدن، مستند کوتاه «شیخک» از نسیم سیامک، فیلم کوتاه «حبیبه» از معصومه رضایی و انیمیشن «نوارها» از لاجورد حقیقی به عنوان بهترین های سینمایی در جشنواره ی فیلم لاجورد گزینش شدند. این اثرهای سینمایی در جمع ۵۵ فیلم، مستند و انیمیشن شامل بودند که در این جشنواره برای کسب جایگاه بهترین اثر سینمایی کشور به رقابت پرداختند.

همچنان چهارده سینماگر و فیلم ساز کشور در بخش های کارگردانی، تهیه کننده گی، فیلم نامه نویسی، فیلم برداری، طراحی صحنه، لباس و چهره و بازیگری نقش اول مرد، زن و کودک در این جشنواره با دریافت لوح های زرین لاجورد، مورد تقدیر قرار گرفتند.

در پنج دهه ای گذشته این نخستین باری است که یک جشنواره ی سینمایی باشکوه از سوی حکومت راه اندازی شده است. صحرا کریمی، رییس افغان فیلم می گوید که برگزاری این جشنواره سینماگران کشور را تشویق می کند تا فیلم های بهتری تهیه کنند. قرار است این جشنواره از این پس همه ساله برگزار شود.

مراسم پایانی جشنواره ملی فیلم لاجورد چگونه برگزار شد؟

گرداننده گی مراسم پایانی جشنواره ملی فیلم لاجورد بر

پولیس زن

فراخوان

از تمامی علاقه‌مندان و هم‌مسلمان گرامی خواهش‌مندیم
با فرستادن مطالب، دیدگاه‌ها و پیش‌نهادهای سالم و
ارزنده‌ی خویش در راستای غنای غنای هر چه بیش‌تر
مجله پولیس زن، ما را یاری‌رسانند.

womenpolice14@gmail.com